

РЕШЕНИЕ

№ 267

гр. София, 16.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на двадесет и девети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Пламен Дацов

Членове: Димитър Фикийн
Светла Букова

при участието на секретаря Елеонора Тр. Михайлова
в присъствието на прокурора Д. К. Ар. Апелативна прокуратура - София Ир.
Д. Г.

като разгледа докладваното от Пламен Дацов Въззивно наказателно дело от
общ характер № 20221000600137 по описа за 2022 година

С Присъда №4690 от 30.10.2019 година Окръжен съд - Благоевград – наказателно отделение, 8 състав по НОХД № 279/2015 година е признал подсъдимите С. Д. П. и М. А. В. за невинни в извършване на повдигнатото им обвинение за престъпление по чл.123, ал.1, пр.2 НК.

Срещу така постановената присъда в срок е депозиран протест на Окръжна прокуратура – Благоевград, в който се твърди, че съдът е тълкувал доказателствата превратно, изразява се несъгласие с извода, че подсъдимите не са имали обективна възможност да възприемат реалното състояние на проводниците, неправилни били и изводите за липса на причинно-следствена връзка между нарушенията и резултата, като вследствие на това се предлага да бъде отменена присъдата и да се постанови нова, с която да се признаят подсъдимите за виновни и им се определят наказания при условията на чл.66, ал.1 НК.

Депозирана е в срок и въззивна жалба от повереника адв.Б. - представляващ частната обвинителка Н.К.. В същата се сочи, че съдът е направил неправилен анализ с превратно тълкуване на доказателствата, което било едностранно с игнориране на определени доказателства. Соци се за грешни изводи на съда за несъставомерност на деянията. Твърди се, че обвинението е доказано и се моли да се отмени атакуваната присъда и се постанови нова, която да е осъдителна с наказание към максимума.

В хода на съдебните прения защитникът моли за потвърждение на оправдателната присъда.

САП не поддържа протеста като предлага да се постанови оправдателна присъда, тъй като от допълнително събраните доказателства безспорно се установява, че подсъдимите нямат вина за настъпилия резултат.

Повереникът на частното обвинение поддържа въззивната жалба като в своята пледоария атакува комплексната експертиза, сочи, че е доказано, че изолацията на проводниците е била компрометирана и е на мнение, че макар и малка е налице причинно-следствена връзка.

В последната си дума подсъдимите молят за потвърждение на оправдателната присъда.

Въззивното производство протича за трети пореден път.

САС, след като се запозна с материалите по делото и съобрази становищата и възраженията на страните, достигна до следните фактически и правни изводи:

Подсъдимите М. А. В. и С. Д. П. към 2013 г. са работили като ел.монтажори в „ЧЕЗ Разпределение България“ АД с регионално звено – гр.Гоце Делчев. Двамата били запознати с обема от служебни задължения, видно от длъжностните им характеристики - л.171-173, т.8 от ДП. От доказателствата по делото се установява, че подсъдимите стриктно са изпълнявали служебните си задължения и се ползвали с авторитет сред колегите и ръководството.

В „ЧЕЗ Разпределение България АД“ била създадена организация за провеждане на ежегодни обходи на електрическите съоръжения, които се извършвали от специалисти определени от ръководството.

В контекста на горното за с.Копревлен, включително и за трафопост №5, отговаряли трима служители от оперативен център на ЧЕЗ в гр.Гоце Делчев – свидетелите К., К. и Г.. В тази връзка те извършвали и годишни обходи, резултатите от които нанасяли в съответните протоколи. Такива били от 2011 и 2012 г., където не били констатирани проблеми. Видно от писмо – отговор на ЧЕЗ на л.2, т.4 ДП при обходите забележките се отразявали в „обходни листа“ по групи съоръжения. Това, което не търпяло отлагане се отстранявало незабавно, а останалите в планов порядък.

Във връзка с инцидента в близост до основно училище „Никола Вапцаров“ в с.Копревлен се установява, че същото било захранено с ел.енергия чрез въздушно отклонение от мрежа – ниско напрежение от стълб №17, клон А на трафопост №5 с използване на междинен дървен стълб №17А, намиращ се в двора на училището. На стълб №17А били монтирани 4 броя куки и изолатори ниско напрежение, на които били окачени четири броя проводници, стигащи до фасадата на училищната сграда.

Между стълб №17 извън двора и дървен стълб №17А имало 4 броя проводници. БДС

6766-81 „Проводници с изолация и обвивка за въздушно окачване“ определя експлоатационната дълготрайност на проводника с изолация и обвивка за въздушно окачване не повече от 10 години, като може да е повече, ако се определя от техническото състояние на проводниците“.

Следва да се отчете, че от документацията по делото се констатира, че мрежата на ТП-1 в с.Копривлен влязла в баланса през 1948 година. Съгласно номера на междинния дървен стълб, въздушното отклонение за електрическо захранване на училището било изградено през 1957 година.

Видно от наличната нормативна база е, че преди влизането в сила на Закона за техническите изисквания към продуктите от 01.10.99г., редовно производство на изолирани проводници за въздушно окачване (ПВО) не е можело да започне преди техническите изисквания на националните стандарти да влязат в сила, което води да извод, че изолираните проводници не са били закупени и въведени в експлоатация преди 1984 г., т.е. най-ранния етап на закупуване и монтиране на проводниците е 1984 г. Не е без значение и това, което се констатира по делото, че горният ляв проводник между стълб №17А и училището, който бил заменен с нов изолиран въздушно окачен проводник тип ПВ-А1, видно от писмо на ЧЕЗ, дружеството не е възлагало на свои служители да заменят този проводник, тоест въпросната замяна е станала през 13.08.2004 г. – преди ЧЕЗ да започне да стопанисва мрежата.

Пак видно от всички налични по делото експертизи, за които на по-късен етап съдът ще вземе становище, се установява, че в резултат на дългогодишната експлоатация проводниците към момента на проверките на 07.03.2013г., 22.04.2013г. и 18.05.2013г. били с втвърдена, нееластична, склонна за напукване изолация, без да се е установило от доказателствата по делото, че изолацията е била толкова напукана, че същата да е била възприета от подсъдимите, още по вече, че от данните по делото липсват доказателства за силна напуканост към момента на инцидента, а и съгласно нормативния режим те са могли да продължават да се използват, като преценката за тяхното използване е била направена, че е можело да се експлоатират след фабричния експлоатационен период.

Прави впечатление и още едно обстоятелство, че през периода 13.08.2004 г. до 18.05.2013г. не била извършвана смяна на въздушните проводници на отклонението. В тази връзка по делото е налично писмо-отговор на ЧЕЗ от 17.05.2017г., че не е било необходимо да има подмяна на проводниците, тъй като отговаряли на техническите изисквания на безопасна експлоатация, тъй като към момента на инцидента въпросните проводници не са претърпявали скъсване, снаждане и били напълно годни и отговарящи на техническите изисквания за безопасна експлоатация – видно от л.561 на т.2.

От друга страна се констатира, че ел.захранването до ел.таблото вътре в сградата на училището ставало чрез въздушно отклонение от преди 2004 година като претоварването било осигурено чрез трафопост №5 с автоматичен прекъсвач, който бил тип АЗ-500А с вградена термична защита за максимален ток и защита при късо съединение, като тази защита била само за апаратурата, но не и за проводниците на клона. Следва да се отчете, че

видно от експертизите по делото и наличните писма от ЧЕЗ, при съществуващата конфигурация на линиите ниско напрежение в страната заложено в проектирането преди много десетилетия не е било възможно да се предпази мрежата от къси съединения.

Макар и това обстоятелство да не е в тесните рамки на повдигнатото обвинение, то същото има отношение към цялостната последователност на фаталното събитие констатиращо, че през 2011 година в разрез с нормативните изисквания, без нужните книжа и съгласувания с ЧЕЗ в двора на училището била изградена спортна площадка. Около двора била монтирана ограда, която в основата си била железобетонна, а в горната част метална като състоянието ѝ към момента на инцидента било компрометирано, тъй като два от елементите на конструкцията липсвали. Около тази спортна площадка имала друга ограда вид метална мрежа закачена на метални тръби. Официално тази площадка не била въведена в експлоатация, а входната врата била с катинар, тоест забранен достъп на лица. Въпреки това децата се промъквали под мрежата, където тя не била закачена на металната тръба и играели редовно футбол.

Важно значение има и още един констатиран факт, че извън тази площадка, в двора на училището близо до оградата се намирал въпросният дървен стълб №17А, на който на около 2 метра под двата долни изолатора била прикрепена поцинкована стоманизирана тел, висяща надолу покрай стълба, която била чужда на електрическата мрежа. Същата тази тел опирала до горния ръб на металната част на училищната ограда и краят ѝ стигал до уличния тротоар.

Във връзка с конкретиката на случая се констатира следната последователност на обстоятелствата, а именно:

На 07.03.2013 г. ръководителят на РЗ на ЧЕЗ – гр.Гоце Делчев – св.П. възложил на подсъдимите да извършат периодичен обход и оглед на въздушната линия – ниско напрежение, трафопост №5 – с.Копривлен, за което била съставена карта №5/07.03.2013г. видно от л.91 в т.4 ДП.

Видно от вътрешноведомствените актове на ЧЕЗ и от показанията на съответните свидетели е, че периодичният обход и оглед се извършвал веднъж годишно минимум без изключване на напрежението – констатирано от съответната инструкция. Въпросните огледи се извършвали от земята без качване върху стълб или конструкция – както е по Правилник за здраве и безопасност от 24.04.2004 година. Такова качване с изключване на напрежение се извършвало само при върховен оглед, които се извършват само при необходимост като не се включват в периодичните огледи.

В тази връзка, а и с оглед на вътрешно нормативните правила, двамата подсъдими на 07.03.2013 г. извършили обход, където заели позиция близо до проводниците, огледали ги и преценили положението визуално. Констатациите нанесли в протокол, където записали, че провесът отговаря на нормативно определения минимален стандарт от 6 м. Освен това двамата подсъдими не констатирали нарушения на изолацията видно от л.14 на т.3 от ДП.

Междувременно в средата на април 2013 година във въпросното училище се провело

мероприятие по събиране на отпадъци, които били натрупани в двора на около 3-4 метра от най-близкия край на ел.въздушната линия, след което били запалени. Височина на пламъка била около 2 метра и на около 5,30 метра от стълб №17А. Съгласно Наредба №16/09.06.2004г. съществувала забрана за палене на огън в зоната на сервитута на въздушните линии като тази забрана не е поради опасения за компрометиране на изолацията, а на вероятно влошаване на служебните характеристики на термопластичната ПВХ-изолация, но въпреки това не били застрашени проводниците и същите продължили да бъдат експлоатационно годни.

Във връзка със сигнал на св.Я. за провиснали кабели през двора на училището в периода 11-20.04.2013г. били изпратени служителите на ЧЕЗ - св.К. и св.А. на оглед на въздушното отклонение при стълб №17 от клон А на Трафопост №5 със задача измерване на минималния провес на изолираните ПВО и оценяване на техническото им състояние. Двамата свидетели констатирани, че отстоянието между проводниците и между тях и прилежащия терен било в норма. Така, че минималният провес от 6 м. бил осигурен и нямало над нормата провисване на изолираните ПВО. Освен това проверили и изолацията(обвивката) на рекордоманите без да констатират нарушения по тях.

На 22.04.2013г. около 21.11 ч. св.М. сигнализирала диспечерския център на ЧЕЗ за проблем с мрежата през и до училището, тъй като същата забелязала „искрене“ в проводниците като същият проблем бил констатиран и от съпруга на свидетелката – св.М..

Вследствие на въпросния сигнал на същата дата, подсъдимите като дежурни служители посетили въпросния обект като при проверката констатирани, че проводниците не били скъсани, а само сплетени. Въпреки това същите изчакали за по-голяма сигурност, за да видят от къде имало „искрене“, но такова не констатирани. След това изключили напрежението от трафопоста, подпрели стълба до оградата и с диелектрична щанга разплели проводниците. Проверили „на око“ отстоянието на проводниците и включили напрежението.

Видно от материалите по делото е, че при така посочения оглед от подсъдимите действително се установило сплитане на ПВО, но не било наблюдавано междуфазово или земно късо съединение, включително и следи от късо съединение след сплитането. Не били констатирани и частични искри, което по технически характеристики водило до извод за добро техническо състояние на изолацията на ПВО. Въздушното отклонение било върнато в нормална експлоатация. В 21.20 часа подс.В. докладвал на дежурния диспечер, че е отстранено сплитането на проводниците и в диспечерския дневник било отразено, че причината за това сплитане е метеорологична. В тази връзка в работната карта за извънреден труд двамата подсъдими отразили с техния отчет, че са извършили разплитане на проводници. Същият е представен в материалите по делото.

На 18.05.2013г. около 17.00 – 18.00 часа на спортната площадка, намираща се в двора на училището, около десетина момчета играели футбол. В един момент топката излязла от игрището и паднала в бетонните основи на намиращ се в близост строеж. Едно от момчета отишло да я прибере. Видяло метална тръба с дължина 2,87 м. и тегло около 4-5 кг., която заедно с топката взело и отнесло в спортната площадка. Непълнолетният св.Н.Б. решил да

махне тръбата от игрището, взел я и я хвърлил с две ръце над оградата с височина 4,20 м. към въздушното електропроводно отклонение от мрежата на НН изпълнено с ПВО, охраняващо училищната сграда. Минималното разстояние между най-долния проводник и земята било 6 м., т.е. проводникът бил на височина около 1,80 м. над оградата на спортната площадка.

След хвърлянето на тръбата последвала среща между нея и въздушното електропроводно отклонение, което до този момент работило в нормален режим на работа. Тръбата преминала над оградата, ударила първо левия долен изолиран проводник (рекордоман, ПВО 1х6) - втора фаза, а след това и втория долен фазов проводник (рекордоман, ПВО1х6) - трета фаза, приплъзнала се надлъжно по тях, нарушила механичната и изолационната им обвивка и осъществила междуфазово късо съединение.

При този удар металната тръба огънала под недопустим радиус, многократно по-малък от допустимия радиус на огъване на ПВО (при неподвижен монтаж) и разрушила чрез образуване на пукнатини в опъновата зона на ПВХ-обвивките – защитната и изолационната, и така предизвикала междуфазово късо съединение, което впоследствие разрушило термически в още по-голяма степен изолационните обвивки в мястото на подвижния контакт. При това положение между тръбата и левия долен проводник (втора фаза) ел.веригата на късото съединение се разкъсала като между стоманената тръба и проводника възникнала ел.дъга, която се подхранвала от тока на късо съединение. Така че, при съприкосновението на тръбата с първия най-долен, а впоследствие и с втория фазови проводници, поради възникналото триене между тези два проводника, на мястото на съприкосновението станало късо съединение. В резултат на всичко това ел.дъгата „срязала“ термично въздушно окачения проводник около средата между стълб №17А и въвод върху фасадата на училищната сграда. Частта на „скъсания“ изолиран въздушно окачен проводник (втора фаза) откъм страната на училището попаднала върху другия въздушно окачен проводник (трета фаза) и в най-лошия случай останала под потенциала на трета фаза без друго участие нататък във веригата събития.

В същото време частта от скъсания проводник откъм страната на дървения стълб №17А провиснала по стълба към земята, като започнала да се допира трайно до цинкованата стоманена тел повита около дървения стълб, отстояща на разстояние около 1,5 м. от долния изолатор на стълба и опирала до металната ограда на училището, която в тази си част, попаднала под напрежението на скъсания проводник (втора фаза).

При същата тази метална ограда на училището започнал да протича ток на земно съединение, който обаче поради ниската си стойност не могъл да бъде изключен от автоматичния мощностен прекъсвач в трафопост ТП-5, с.Копревлен.

Разстоянието между двете огради – заземената ограда на спортната площадка и намиращата се под напрежението на втора фаза метална част на оградата на училището била около 5Н60 см. Въздушното отклонение при стълб 17А останало да работи в аварийен режим – при скъсан фазов проводник и трайно земно съединение.

По проводника останали следи и те били от две къси съединения. Първото междуфазово късо съединение било причина за „скъсването“ на най-долния въздушно окачен проводник (втора фаза) и пораждаването на второ трайно земно късо съединение, което продължило повече от едно денонощие и станало причина за тежка електрозлополука.

Дружеството „ЧЕЗ Разпределение България“ АД не било уведомено за случилото се на 18.05.2013г., т.е. за влизането на въздушното отклонение трайно в аварийен режим на работа, което е могло да предотврати електрозлополуката на следващия ден.

На 19.05.2013г. въпросното въздушно отклонение при стълб №17А продължавало да работи в аварийен режим – при скъсан фазов проводник и трайно земно съединение през оградата на училището.

В същия този ден на процесната площадка няколко деца играели футбол, сред които и А. К.. В един момент футболната топка попаднала извън двора на училището. Две от момчета, за да я вземат обратно на площадката, повдигнали металната мрежа на оградата и помогнали на К. да се промъкне под нея. След това той прескочил оградата на училището, взел топката и я прехвърлил при останалите момчета.

След това стъпил с единия крак в декоративния кръг на металната част на оградата, опрял се с голия си крак до нея и с едната си ръка се хванал здраво за горната ѝ част, с което попаднал под потенциала на оградата, участваща в електрическата верига на трайното земно съединение съществуващо повече от денонощие.

Със свободната си ръка момчето се хванало за металната мрежа на заземената ограда на спортната площадка, за да се прехвърли над металната част на оградата на училището. В този момент се осъществила ел.злополука чрез еднофазово директно допиране до тоководеща част намираща се под напрежение спрямо земя (втора фаза), при което през детето протекъл ел.ток, който продължил да протича до момента, в който ръката, която се била вкопчила конвулсивно в мрежата на оградата на спортната площадка се отпуснала и тялото на момчето паднало на земята от височината на училищната ограда.

Присъстващите на място лица започнали да оказват първа помощ, като дошлилите на място свидетели Б., М. и П. го качили в автомобила на М. и потеглили към болницата. По пътя срещнали извикана линейка на ЦСМП – гр.Гоце Делчев, на която подали сигнал да спре. Св. д-р К. на място оказал помощ на детето, но без резултат. В един момент само констатирал настъпилата смърт.

При проведената аутопсия на трупа се констатирала електротравма – следи от обгаряне, оток с кръвонасядане по горен клепач вляво, охлузвания на долната устна и по лявата мишница, екхимоза по лигавицата на очните ябълки, повишена капилярна пропускливост под епикарда, оток на мозъка и белите дробове, изразен венозен застой на вътрешните органи. По тялото били установени и охлузвания.

Смъртта на К. се дължала на остра сърдечно съдова недостатъчност от действието на ел.ток. Настъпила е бързо, макар не моментално и е била неизбежна. Констатираните обгаряния на пръстите на лявата ръка и това под коляното вдясно отговарят на входящото и

изходящо място на ел.ток.

След трагичния инцидент, целият клон А бил изключен от трафопост №5, едва след злополуката в 19,30 ч. на 19.05.2013г. от пристигналия на място дежурен екип след подадения сигнал в 19,04 ч.

На мястото на инцидента бил проведен оглед на местопроизшествието от 19.05.2013г. – л.2, т.1 ДП.

На 20.05.2013г. бил осъществен допълнителен оглед на местопроизшествието – л.11, т.1 ДП.

Извършен бил и оглед на проводниците, иззети с протокол за оглед на местопроизшествието от 19.05.2013г. – л.48, т.1 ДП.

Извършен бил и оглед на проводниците иззети с протокол за оглед на местопроизшествието с протокол от 20.05.2013г.

От събраните по делото доказателства в досъдебното производство, пред първата инстанция и пред въззивната такава се установява следното:

Основателно първата инстанция е приела заключенията на компютърната и трасологическата експертиза. Същото се отнася и до съдебно-медицинската експертиза по която няма възражение от страните и същата няма основание да не бъде кредитирана. Последната по един професионален начин, основаващ се на събраните материали по делото, безспорно установява причината за смъртта на А. К..

По отношение на СППЕ на свидетелите – непълнолетни лица, които ги е определил като годни да дават показания също правилно първият съд е приел, че същите следва да бъдат приобщени към доказателствената маса. Прави впечатление, че въпросните експертизи изключително мотивирано, обстоятелствено и професионално са дали отговор след задълбочен анализ на всички поставени им задачи.

Правилно е прието от окръжния съд и това, че следва да бъде приета и пожаро-техническата експертиза от досъдебното производство, допълнителната такава назначена в съдебното производство и изготвена от в.л. Г.Я.. Тази задача бе поставена и пред разширената (комплексна) експертиза назначена пред настоящия състав. Не са наблюдават различни отговори на така поставените задачи, а именно, че запаленият огън в училището не може да доведе до нарушаване целостта на проводниците и тяхното компрометиране, макар и да е било възможно да я подложи на интензивно термично стареене. Това е така, защото изолацията от запаления огън е станала твърда, много чувствителна към външни механични намеси и податлива на разрушаване чрез образуване на пукнатини при последващите външни въздействия се е стигнало до нарушаване целостта и здравината на изолацията като това се отнася особено за долните фазови проводници, към които спада скъсания. Въпреки това в момента на горенето не е била нарушена целостта и свличане на ПВХ обвивката на проводниците, но е спомогнало при следващото хвърляне на металната тръба за нейното компрометиране. В този смисъл няма разминаване между вече изготвената пожаро-техническа експертиза на по-ранни етапи на наказателното производство и изводите

на последната експертиза пред настоящия състав, назначена въз основа на задължителните указания на ВКС.

По отношение на експертизата на в.л.Ф. и настоящият състав е на мнение, че правилно първоинстанционният съд е приел, че същата следва да бъде кредитирана частично единствено по отношение на това, дали по тръбата има следи от късо съединение. И настоящия състав също констатира, че решаващата инстанция правилно е възприела обстоятелството, че проводниците от една страна са претърпели термично въздействие от късо съединение преди вземането им като веществени доказателства. Прави впечатление, че преди вземането на проба, съхранението и ползването на същите са претърпели недопустими механични въздействия – навивани, мацкани и деформирани, което е довело до нарушаване целостта на изолацията на ПВО и в тази връзка експертизата на проф.Д. дава подробна обосновка със съответното сравнение. Именно поради тази причина този съд кредитира посоченото от проф.Д., че състоянието, в което парчетата от ПВО се намират като веществени доказателства няма нищо общо с техническото им състояние преди хвърлянето на стоманената тръба на 18.05.2013 година, което е заключение достигнато след изследване характеристиките на изолирания проводник за въздушно скачване тип ПВО 1х6, което се потвърждава и от комплексната експертиза.

Поради тази причина правилно окръжният съд е приел, че изходната база, от която вещите лица П., Б. и К. са използвали в експертизата си в досъдебното производство да предадат механизъм на прекъсване на проводника поради отпаднала изолация, е некоректен. В този смисъл са и показанията на свидетелите А. и П.. Същите са категорични, че проводниците са били годни, приемливи и осигуряващи нормална експлоатация. Поради тази причина основателно първият съд приема, че независимо от данните за влошеното състояние на проводниците с оглед тяхното остаряване, не се установява спешно състояние, което да е налагало незабавна подмяна, такава, че към датата на инцидента новите проводници вече да са факт, като това не се извежда и от останалите доказателства, които подробно са анализирани от окръжния съд и настоящата инстанция изцяло се солидаризира с тях. Последното се потвърждава и от показанията на св.П., който пряко е възприел проводниците непосредствено след инцидента, като същият е категоричен, че проводникът претърпял инцидента е имал изолация. Същото твърди и св.Д., който сочи, че видът на кабелите бил хубав, годни за употреба, без нарушена изолация и без оголени участъци на рекордомана. Не е за пренебрегване и това, че този свидетел е отишъл на мястото на инцидента и е имал пряко впечатление, непосредствено след процесния случай. Същото заявява и св.А., св.П., св.К., св.А. и св.Я. правила оглед на проводниците и незабелязала да има компрометиране по същите, като единствено коментира, че е видяла промени по цвета и, че били стари. Св. И., който също е бил на мястото на инцидента е категоричен, че разстоянието между фазите, отговаряло на изискванията, изолацията си стояла и двете фази били с изолация. Последното по никакъв начин не влиза в противоречие с показанията на други свидетели са искрене на проводниците и прочие, тъй като същите са били остарели, особено при преплитане както и се е получило, тъй като това допълнително дава основание

да се приеме, че показанията им за тези обстоятелства са достоверни и не влизат в противоречие с останалите доказателства по делото.

Именно поради тази причина са неоснователни възраженията в протеста, че съдът не е дал отговор за лошото състояние на изолацията, напротив първият съд е дал отговор, което и вече бе коментирано.

Правилно са кредитирани и допълнително назначените експертизи пред първата инстанция – пожаро-техническа, която не влиза в противоречие с вече изготвената на л.506, т.2. Същото се отнася и за техническата експертиза изготвена от в.л.Ф., Б. и П., която не допринася с нищо за изясняване на обективната истина по делото и нейното приобщаване е без значение за съществуването на делото. Следва да се има предвид, че въпросите зададени в тези експертизи са свързани и със законови положения и изводи, което само по себе си не може да бъде предмет на една експертиза, поради което в тези им части същите няма как да бъдат приети.

Въпреки това от допълнителната техническа експертиза се установява, че дружеството ЧЕЗ за периода 2009-2013 г. не е предвиждало инвестиционни вложения за изнасяне на ел.табла и подмяна на отклонения към абонати. Също за този период в с.Копривлен са били изразходвани минимални средства, което било вследствие на политиката на дружеството за минимални разходи - само при неотложна необходимост – аварии. За този период не се е предвиждало и изнасяне на ел.таблото на училището, което се случило едва впоследствие след инцидента от 19.05.2013г.

От гласните доказателства представени по делото вярно са интерпретирани и изводите за отправените сигнали за преплитане на кабели, което бе констатирано и от допълнителните разпити на свидетели пред настоящата инстанция.

Правилно окръжният съд, съобразявайки се с множеството гласни доказателства по делото, които и настоящата инстанция констатира след своя проверка, че отделните групи свидетели са възприели отделни обстоятелства по делото, които са свързани и със съответните факти – така например – свидетелите непълнолетни играли на въпросната площадка – Т., К., И., Ш., А., Ч., Ш., М., И. и Б..

По отношение на спецификите на мрежата над училището и запалването на огън – А., Б., С., К., Ч., Я., М., М..

Относно начина на изпълнение на служебните задължения на работниците в ЧЕЗ и процесните проверки и въпросния инцидент – П., Д., А., К., К., К., Г., П., И. и Й..

По оказаната първа помощ и служебна проверка след инцидента – Б., К., И., Б., М., П., К. и К..

По отношение на писмените доказателства и доказателствени средства, първата инстанция се е спряла на същите подробно, тази инстанция се съгласява с тях и намира за безпредметно да ги преповтаря.

По отношение на обясненията на подсъдимите съдът е взел предвид двоякото им

значение и много внимателно е преценил какво да кредитира и какво не, като правилно е приел фактите за извършените от подсъдимите проверки. Правилно е оценено и това, че същите са направили проверки визуално, тъй като не се е налагало нещо по – различно, като същото се отнася и за начина по който те са процедирали при отстраняване на преплитането на проводниците при обхода на 22.04.2013г. по сигнал за искрене.

По отношение на експертизите от предното разглеждане на делото пред САС и тези назначени от настоящата инстанция по задължителните указания дадени с последното решение на ВКС:

С последното си отменително решение ВКС отбелязва, че следва да се даде отговор на един основен въпрос, а именно, дали причината за късото съединение между хвърлената метална тръба и проводниците на втора и трета фаза, довело до скъсване този на втора е дефектната и липсваща изолация на рекордоманите или ударът с тръбата е нарушил изолацията в резултата, на което се е стигнало и до късото съединение и фаталните последици. ВКС сочи, че на този въпрос експертите от досъдебното производство и този назначен от последния състав на САС са дали различен отговор. Соци се още, че в първото отменително решение ВКС не е бил дал указание за назначаване на експертиза, а тази която е допусната, касационната инстанция е определя като повторна, тъй като отговаря на въпроси, на които е даден отговор на досъдебното производство. ВКС изрично отбелязва, че според в.л. Д. ударът с металната тръба е нарушил изолацията на рекордоманите, което е довело до късо съединение. Според Д. огънят също е увредил рекордоманите. На обратното становище са експертите от основната и допълнителната пожаро-техническа експертиза, според които огънят не е довел до увреждане на рекордоманите, поради което и това следвало да се изясни.

ВКС обръща и на още нещо внимание, че в заключението на допуснатата на досъдебното производство тройна електротехническа експертиза, както и двете на в.л.П. се е изразили становище, че фазовите проводници преди по тях да бъде хвърлена тръбата са били напукани с липсваща изолация и че това е причината за късото съединение между тръбата и рекордоманите. Същите отбелязвали, че искрене между проводници може да има при преплитане само при нарушена изолация, което кореспондираше с мнението на в.л.Ф.. Именно поради тази причина ВКС сочи, че съдът е следвало да назначи разширена петорна повторна експертиза – ел.техническа и пожаро-техническа със задължителни указания за нейното съдържание. ВКС указва, че извън вниманието на съда е останало и това, че в.л.Д. казва, че 2 години е работил по случая, а реално експертизата му е изготвена за около 3 месеца, като този въпрос трябва да бъде изяснен. Соци се, че съдът е изпълнил указанията на първото отменително решение за правилното приложение на материалния закон.

С оглед на всички дадени указания, настоящият въззивен състав допусна възивно съдебно следствие като извърши повторен разпит на вещите лица Д. и П. във връзка с изготвените от тях експертизи. Последното съдът прие да осъществи, преди да допусне указаната от ВКС повторна експертиза, с оглед принципа на непосредственост и лично запознаване с онези разминавания и противоречия, които са констатирани от касационната

инстанция, като по този начин прецени, че обективността при изясняване на фактическата обстановка би била още по-задълбочена и всеобхватна.

При изслушването на в.л.Д., от една страна, се установи и това направи впечатление на съда, че с оглед посоченото от ВКС за липсата на компетентност на това вещо лице в областта на пожаро-техническата безопасност, което компрометирало тази част от неговата експертиза поради липса на квалификация, същото отговори, че неговата компетентност е в областта на материалите – пожароустойчивост и устойчивост на пламък със съответните обемисти публикации, които Д. ги представи пред настоящата инстанция за констатация с издадени три патента, а единият световен такъв свързан именно с огнезащита и защита срещу пламъчно горене на порести материали, какъвто е бил и въпросът поставен към него в експертизата. По отношение на пожаро-техническата безопасност експертът изрично сочи, че има БДС за процесните проводници с изпитване на пламъчно горене и единствено това е коментирал.

По другия поставен въпрос за това колко време експертът е работил по случая, тъй като ВКС е коментирал разминаване от 3 месеца до 2 години, от отговора на експерта се установи, че тъй като същият е работил по случая още по гр.д.№1078/19г. по описа на САС то още в този момент е бил на местопроизшествието и се е запознал с всичко, което е установено на място. Тоест той е бил длъжен да съобщи, че е бил част от тази тройна експертиза по гражданското дело от 2019 година. В тази връзка експерта отговори и на другия поставен въпрос на ВКС дали за първи път се е запознал с веществените доказателства 8 години след инцидента или става дума за друго. Проф.Д. е категоричен, че по тази експертиза същият за втори път се е запознал с веществените доказателства, тъй като още по време на гражданското дело е бил командирован и освен с местопроизшествието се е запознал и с веществените доказателства. В този смисъл същият уточнява, че неправилно е записано в протокола, че е искал да каже че познава случая от 2 години, а не че е работил непрекъснато през този период от две години.

Другият въпрос, който поставя ВКС и сочи, че предният състав на САС не е изяснил и това е една от причините за отмяна на последното въззивно решение е коя е била изходната база въз основа на която е направено заключението на експерта проф.Д.. Последният сочи, че е правил оглед още на 28.11.2019 г., а веществените доказателство отново е прегледал за втори път, направил е снимки, запознал се е с всички предходни ел.технически експертизи.

Във връзка с основно поставения въпрос, извън записаното в експертизата, в.л.Д. изрично отбелязва, че тези проводници нямат изолация в общия смисъл във връзка с цитирания от него стандарт. Експертът е категоричен, че причината за късото съединение е хвърлената метална тръба и не е съгласен с извода от тройната експертиза от ДП, че не можело да се стигне до прекъсване на проводник от хвърлена тръба, ако преди това изолацията не е била нарушена. Вещото лице е сигурен, че при сплитания на проводниците, за което има данни по делото, след тяхното разплитане с метална тръба, както е по правилник и стандарт, може с просто око да се констатира, дали има компрометиране на

изолациите на тези проводници, което видно от материалите по делото и записите в дневниците(отчетите,листата) не е било констатирано. Същото се отнася и до експлоатационния срок от 10 години, който при преминаването му по стандарт, проводниците могат да продължат да се експлоатират при ежегоден оглед, което в случая е и сторено - видно от документацията на ЧЕЗ.

По отношение на другия поставен въпрос от ВКС за наличието на искрене и разминаванията, които се констатирали между отделните експертизи. Вещото лице Д., видно от неговата експертиза, е отделил значително количество страници, за да обясни становището си точно по този въпрос, което и потвърди пред настоящия състав. Обобщено въпросните проводници трябва да имат съответното разстояние помежду си и от метеорологичните условия може да се допрат или сплетат и тогава се получава искрене, което не компрометира изолацията.

По отношение на основния въпрос експертът е категоричен, че хвърлената тръба е довела до късото съединение, но дори и да са били голи проводниците, тоест да е нямало изолация ефектът е щял да бъде същият, тъй като тръбата скъсва ел.дъгата.

По отношение на изходните характеристики на изолацията, Д. е на мнение, че тя е отговаряла на стандартите. Проводникът е устойчив на пламък и експертът е категоричен, че не се противопоставя на пожаро-техническата експертиза изготвена преди това, което според ВКС е налице. Прави впечатление, че това което сочи вещото лице за състоянието на изолацията се потвърждава и от дневниците по делото, тъй като никъде в тях не е посочено, че е налице компрометирана изолация. В тази връзка експертът твърди, че той не се е позовал от мнението на ЧЕЗ и ДКЕВР, както се сочи в решението на ВКС, а ги е цитирал само за да се види, че неговото мнение след обстойния анализ съвпада с посоченото при тези огледи, направени непосредствено преди събитията. Тоест и при осъществения оглед и записаното в дневниците и при неговата експертиза се стига до един и същи извод, че преди да се хвърли тръбата е нямало данни за нарушена изолация и именно хвърлената тръба е станала причина за късото съединение.

При допълнителния разпит на вещото лице се установява също, че не е налице каквото и да е разминаване между пожаро-техническата и неговата експертиза във връзка със запаления огън и компрометирането на проводника и изолацията. Съдът също констатира, че действително и двете експертизи в тази част сочат, че пламъкът не може да компрометира проводника и изолацията, но с оглед на преди това съществуващото стареене се допринася за по-крехкото и чупливо състояние на изолацията, което впоследствие е спомогнало и за нарушаване на същата при хвърлената метална тръба.

При разпита пред настоящия състав на инж.П. - бил в състава на тройната експертиза с другите две вещи лица Б. и К., които към настоящия момент са починали и единичната изготвена само от въпросното вещо лице, съдът установи следното, като този разпит имаше важно значение за настоящия състав с оглед поставените въпроси от ВКС и посоченото от касационната инстанция, че се е наблюдавало известно разминаване между констатациите в тези експертизи и тези на проф.д-р, инж.Д.:

На първо място се констатира, че за разлика от в.л. Д., в.л. П. не е бил на оглед на местопроизшествието (лично потвърдено от него), като е осъществил такъв единствено на дадените му веществени доказателства. Експертът е на мнение, че тъй като при проводниците е имало наднормативен провес повече от 40 см, то при силен вятър това е допринесло за преплитане на същите и тяхното искрене. Той твърди, че ако изолацията е била здрава, дори и да има преплитане на проводниците е нямало как да има искрене, каквото е забелязано от няколко свидетели по делото. Няма как, според него, при това положение да стане и късо съединение. Същият твърди, че при огледа, който е направил на проводниците се е установило, че те са били с компрометирана и напукана изолация, твърда, а на места липсваща. И този експерт е на мнение, че причината за скъсването на проводниците е ударът с металната тръба, като това се установявало от огледа, където на единия от проводниците има топка от късо съединение – нещо подобно на пъпка, където е той стопен от съприкосновението си с металната тръба. От силния удар е паднала изолацията, а тръбата е станала причина да се съединят двата проводника, което е направило късото съединение. Самото скъсване става в момента на отделянето на тръбата. Това вещо лице е на мнение и, че документирания огън няма как да компрометира изолацията. Тоест, в тази част няма разминаване и посоченото от в.л.Д.. Същият е категоричен, че напкването е станало вследствие на тези преплитания, които са отразени и в оперативния дневник на „ЧЕЗ – Разпределение – България“. Друго разминаване, освен останената следа от тръбата, с останалите експертизи пред въззивния съд е, че въпреки тези пукнатини, ако не е била хвърлена тръбата е нямало да се скъсат проводниците. Това можело да стане само при форсмажорни обстоятелства свързани с много силен вятър.

При изслушването на двете вещи лица се констатира явно разминаване по отношение вида на процесните проводници. Според становището на в.л.Д. е, че проводникът е ПВО 106, което се констатира, че е отбелязано в документацията по делото и е потвърдено от ЧЕЗ, а това, за което говори другото вещо лице инж.П., че е проводник на въздушно полагане ПВО от 47 година - червена жица с хартиена обвивка, а след това оплетка, което категорично се отрича от Д., който говори за проводник с пластификат за изолация, което е записано в съответния стандарт. Това, което се твърди от П. за хартиена обвивка и оплетка Д. а категоричен, че е било преди 1984 година, а в случая видно от материалите по делото, писмата и документацията на ЧЕЗ е, че е налице лиценз 6, който ЧЕЗ получава 2004 година и оттогава до инцидента не се е променял и подменял.

В резултат на цялото това разминаване и във връзка с дадените указания от ВКС, съдът назначи повторна комплексна разширена ел.техническа, пожаротехническа и съдебномедицинска експертиза с в.л. различни от всички изготвяли до този момент съответните експертизи, изявени имена в своята област – проф.К., доц.Д.-З., инж.Т., проф.С. и д-р М..

Във връзка с настъпилото разминаване между изказаните мнения между експертите Д. и П. експертите от комплексната експертиза и по-конкретно проф.К. сочат, че скъсването на процесния проводник е станало въз основа удара на металната тръба и полученото

впоследствие приплъзване, осъщественото огъване на неподходящ радиус, при което са получени пукнатини в изолацията и в резултат на това се получава късо съединение, което предизвиква скъсване на проводника. **Експертите са категорични, че изолацията е била здрава и същите приемат, че и при некомпрометирана изолация също може да се получи искрене.** Тоест, тази експертиза по този въпрос потвърждава посоченото от проф.Д. в неговата експертиза. Инж.К. потвърждава вече отбелязаното, че въпросната изолация е била еластична, хипотетично същата е можело да бъде компрометирана от атмосферни и други условия, но по делото няма данни за такъв вид компрометиране. Експертите са на мнение, че изолацията(обвивката) не е била нарушена преди хвърлянето на металната тръба, която е разрушила същата вследствие на опасния механизъм и последвалото късо съединение, поради факта, че от ЧЕЗ е била направена проверка през месец март от техни служители, която проверка е вписана в съответните книги – обходни листа, приложени по делото, където изрично е посочено, че няма компрометиране на същата.

В пожаротехническата част на експертизата и инж.С. и инж.К. са категорични, че няма как запаленият огън да компрометира обвивката на кабелите, тъй като при външни атмосферни условия при шест метра височина запаленият огън на земята не може да поддържа температура над 70 градуса. В тази връзка с направените изчисления от предната пожаротехническа експертиза експертите напълно се солидаризират.

Прави впечатление и категоричността на вещите лица, че след като е подаден сигнал за искрене и двамата подсъдими са отишли да разpletат двата проводника, тяхната дейност е била извършена по всички технически изисквания и стандарти по Правилника за безопасност.

По отношение на другия спорен момент експертите са на мнение, че процесните проводници са със слой поливинилхлорид – вид пластмаса, която ги обвива проводник – жица, което потвърждава становището на проф.Д., а не това на П..

Експертите са категорични, че при разplitането на проводниците няма изискване за пряко наблюдение за това, дали има пукнатини по обвивката. Още повече, че дори и да са били напълно здрави обвивките на проводниците при хвърлената тръба няма гаранция, че отново няма да възникне късо съединение. В процесния случай компрометираната изолация и липсващата обвивка е в резултат на късото съединение, което е възникнало след хвърлянето на тръбата довело до недопустимото увиване на проводниците около нея. Тоест, вещите лица са на мнение, че компрометираната и свлечена изолация е единствено вследствие на късото съединение, и тази обвивка не е била компрометирана преди удара с тръбата.

Експертите са категорични и за още нещо, че въпросните проводници не са от 1948 година, а от по-късен период, което също потвърждава становището на проф.Д., като най-горният рекордоман е бил сменен с нов, което допълнително опровергава и инж.П. твърдящ, че са от 1948 година.

Важно обстоятелство е, че заключението е на мнение, че пластмасовата обвивка на

проводниците няма ролята на изолация и няма задължение да осигурява изолационно ниво. В случая въпросната тръба е предизвикала късото съединение и въпросната обвивка под въздействието на високата температура се свлича, което е довело до падане на оголения проводник върху оградата.

Експертите са категорични и по още един въпрос, че независимо дали е била компрометирана обвивката или не, то при удара с тръбата и в двата случая щеше да се стигне до същия резултат. Тоест, ако я нямаше тръбата, нямаше да има късо съединение. Още повече, ако се е разчитало на тази обвивка да представлява вид изолация, тези проводници е щяло да бъдат усукани, което е означавало, че на тази така наречена изолация не се е разчитало. Проводникът, който е минавал над детската площадка е бил в съответствие със стандартите залегнали в Наредбата а проблемите с липсата на узаконяване на площадката нямат нищо общо със задълженията на ЧЕЗ.

След внимателна преценка на всички коментирани експертизи, настоящият състав прецени, че няма основание изготвената пожаротехническа експертиза на досъдебното производство да не бъде кредитирана, тъй като същата е стигнала до аналогични изводи с тези в експертизата представена от проф.Д., включително и при изводите в пожаротехническата част на комплексната експертиза пред сегашния състав. И в трите случая експертите са категорични, че хипотетично едно такова запалване може да предизвика компрометиране на изолацията, но в процесния случай това не е така, тъй като става дума за външен обект на голяма височина около 6 метра и височината на пламъка и температурата не могат да достигнат такава височина и горене, че да направят изолацията негодна. Това е изключително подробно изяснено и не са налага неговото преповтаряне.

По отношение на единичната експертиза на инж.П., допълнителната на същия и тройната на П., Б. и К. намиращи се в т.2 от досъдебното производство прави впечатление, че при една част от задачите е налице припокриване на експертните мнения с другите две експертизи, които се коментират, а при други задачи това не е налице. Именно поради тази причина, настоящият състав с оглед допълнително назначените експертизи и изключително подробното и компетентно мнение на определените експерти в своите области прие, че следва да кредитира само онези въпроси в техническите експертизи в ДП, които не влизат в явно противоречие с посоченото от трите експертизи на досъдебното производство. От друга страна е видно, че част от задачите поставени на вещите лица в досъдебното производство са изцяло правни и настоящият състав няма как да ги приеме и приобщи към доказателствената маса, тъй като това са въпроси, които следва да се решават от съда, а не на съответните експерти. Още повече, че е налице съществена разлика между това да се посочат какви са нормативните изисквания от една страна и от друга да се коментира кои законови и подзаконови нормативни актове са нарушени каквото се наблюдава в заключението на л.142, т.2, на л.150 и на л.128 също от т.2 като част от въпросите, дори и са свързани с отговорността на длъжностни лица и кои са те.

На следващо място съдът се солидаризира с тази част от мотивите на първата инстанция, в която коментира защо и в кои части не кредитира експертизите на инж.П.. В

допълнение този състав на САС ще развие в още по-голяма дълбочина коя част от тези три технически експертизи не приема, извън вече посоченото. Между последните и тези на проф.Д. и комплексната експертиза се наблюдава рязко разминаване по някои важни задачи, дори може да се отбележи по най-съществените за изхода на делото въпроси.

Този състав изцяло приема заключението дадено от последната експертиза, като се споделя и тази на проф.Д. за това, дали при процесния начин на хвърляне на тръбата може да се стигне до прекъсване на единия проводник в резултат на късо съединение, ако не е била нарушена изолацията на фазовите проводници. За разлика от коментираните технически експертизи от т.2 на ДП при тази на проф.Д. и особено последната пред този състав, експертите са се спрели изключително обстоятелствено използвайки своята висока експертиза и след допълнителен оглед и запознаване с материалите по делото са достигнали до извода, че хвърлената тръба е причината за възникване на късото съединение, което се възприема и от трите експертизи в т.2, но за разлика от последните тези пред въззивните инстанции са категорични, че това би се случило и се е случило и при ненарушена изолация. Тук има и още една съществена разлика, че експертите от последната експертиза, което подробно разясниха в хода на въззивното съдебно следствие, отбелязват, че не е правилно да се говори за изолация в процесния случай, а за обвивка, за което вече се взе становище.

Има разминаване и за типа проводници, което стана очевидно не само от записаното в експертизите на досъдебното производство, но и при допълнителното изслушване на инж.П. пред настоящия състав. Последният е на мнение, че тези проводници са от тип с хартиена обвивка – червени и монтирани след 1948 г., докато при проф.Д. и последната експертиза са категорични, че проводниците са тип за въздушно окачване – ПВО 1х6 мм² - поливинилхлоридни, като горният ляв (само за него има съвпадащо мнение на всички експерти) е бил заменен с нов ПВ-А1 с едно жило и сечение 6мм², ниско напрежение 450/750 V (рекордоман), по БДС 3405-90. Този извод на експертите няма как да не бъде предпочетен, тъй като същият се основава освен на посочена нормативна препратка, но и поради факта, че същите много детайлно описват каква е тяхната структура, какво представляват като обем и характеристики и дори къде се произвеждат, което при П. е по-скоро основано на неговия практически опит и наблюдение през годините, а не толкова върху задълбочени познания, изследвания и конкретика.

Съдът възприема и заключението на експертите от последната експертиза във връзка с допълнително зададените въпроси, а именно, че техническото състояние на проводниците и по-конкретно процесните, които са с 10 годишна давност като след нейното изтичане е следвало по стандарт ежегодно да се извършва поне един път в годината оглед е бил осъществен на 07.03.2013 г., което се потвърждава и от писмените доказателства по делото. Това проверено техническо състояние на ПВХ – изолацията на ПВО 1х6 от въздушното отклонение от стоманобетонния стълб №17, клон А на трафопост №5, с.Копривлен е било налице и към месец март и април 2013 г. и в частност към процесните дати 07.03.2013г. и 22.04.2013г. Последното е категорично доказано от материалите по делото, тъй като от една страна се констатира, че съгласно изискванията на Наредба №9/09.06.2004 г. и Правилника

за безопасност и здраве от 24.04.2004г. в ЧЕЗ Разпределение България АД е била създадена организация за провеждане на периодични и аварийни обходи на въздушни линии и отклонения, което е позволявало да се следи техническото състояние на изолираните ПВО.

Друг въпрос, който също е от много важно значение е, дали това добро техническо състояние е било очевидно. На този въпрос експертите от последната експертиза дават задълбочен и отговарящ на материалите по делото отговор, който съдът приема. Точно тук е важния детайл, за който настоящият състав на няколко пъти обърна внимание. Изолационната обвивка на ПВО 1x6 (рекордоман) не може да осигури необходимото (нормирано) изолационно ниво, поради което изолираните ПВО се окачват неподвижно върху носещи изолатори и отстоят на същото разстояние един от друг – хоризонтално и вертикално, както неизолираните ПВО в съответствие с Наредба №3/09.06.2004 г. В този смисъл и експертите отчитат, че единствено твърдата изолационна обвивка, заедно с въздушната изолация, между фазни ПВО, осигуряват необходимото изолационно ниво. Трябва между два изолирани ПВО винаги да има въздушно разстояние, което се нарича въздушна изолация. И тук най-важната разлика, която се констатира едва пред настоящият съд е, че изолационната обвивка, от ПВХ пластификат(като процесната), не се приема като защита срещу директен допир до тоководещото жило на проводника, поради което работата по тези въздушни отклонения се извършва със задължително изключване на напрежението и наряд.

От всичко гореотбелязаното следва, че хвърлянето на стоманената тръба срещу рекордоманите следва да се възприеме като хвърляне срещу въздушно отклонение, изпълнено с неизолирани проводници.

Тоест, доброто състояние на изолационната обвивка от ПВХ – пластификат не може да се приеме като основание за други очаквания, както е при изолация от ретикулиран полиетилен, така че категорично съдът приема, че доброто техническо състояние е било очевидно, още повече както се посочи към месец март и април 2013 г. и в частност към процесните дати, техническото и експлоатационното състояние на рекордоманите изпълнени с изолирани проводници тип ПВО е отговаряло и на нормативните изисквания. Именно поради вече отбелязано не се е налагало фазовите изолирани проводници за въздушно окачване с технически характеристики и показатели за качество проверени и документиращи след задължителния едногодишен обход и проверка на 07.03.2013 г. и след сигнал на директора на основното училище между 11 и 20.04.2013г. да се подменят, включително и към 18.05.2013г. когато въздушното отклонение е било изведено в аварийен режим на работа от неправомерно хвърлен стоманен прът срещу долните два фазови ПВО.

Друг е въпросът има ли данни по делото какво е било състоянието на проводниците към процесния период след като е имало сигнал за искрене. Факт е, че има доказателства за сплитане на същите, регистрирано на 24.04.2013г. при извършен обход по сигнал. Същото е било незабавно отстранено - видно от писмените доказателства по делото. Именно данните събрани и отразени в отчетите и дневниците установяват, че от извършения обход на 24.04.2013 г. не са се констатирани скъсани ПВО от отклонението, няма следи от късо

съединение, които да са довели до нарушаване на изолацията. Въпреки сигнала за искри при огледа на място не се е наблюдавало искрене или т.нар. микроразряд, като не е за пренебрегване и фактът, че огледът е извършен в тъмнина, което още повече улеснява тази констатация за наличието или не на искрене. Експертите са категорични и съдът приема тяхното заключение, че разплитането с щанга, което е било осъществено, позволява да бъде направено заключението, че техническото състояние (целостта на изолацията) на проводниците ги прави годни за нормална експлоатация.

По делото пред настоящата инстанция се констатира и още нещо важно като обстоятелство, даващо основание да се приеме, че процесната обвивка на проводниците е била компрометирана и при свалянето, навиването и начинът на нейното съхранение като веществени доказателства, като експертите са категорични, че това довело до нарушаване целостта на тази изолация. За последното като извод може да се приеме фактът не само на многократното използване и физическа манипулация по време на многобройните СИТЕ, но и това, което се доказва по делото включително и пред настоящият състав при изслушването на инж.П., който заявява, че е взел веществените доказателства, сложил ги е в личния си автомобил и ги е занесъл в дома си да ги изследва, което от една страна е недопустимо и противоречащо на стандартите на съхранение и изследване на едно веществено доказателство, но и от друга страна върху тези проводници, макар и неволно, се е осъществявало многократно допълнително физическо въздействие. По делото е констатирано и още нещо, че при вземането на проби, съхранението и ползването им, същите са претърпели недопустими механически въздействия – навивани са на ръка – „на длан“ или „на лакът“, дори са мачкани и така допълнително деформирани, което се потвърждава и от експертизата на проф.Д., за това и по отношение не експертизата на в.л.Ф. първият съд правилно се е аргументирал и по тази причина САС намира за безпредметно да се преповтаря. И този състав е на мнение, че следва да се възприеме посоченото в експертизата на доц.Ф. за следите от късо съединение по металната тръба. Това е така, тъй като това вещо лице е специалист по съответната материя свързана именно с неговия анализ, а нито един от специалистите в комплексната експертиза няма такава специалност, което и не се налага поради зададените въпроси, на които е следвало да отговорят. Още повече, че по делото има изготвена такава експертиза от доказан специалист – доц.Ф.. В този смисъл напълно обосновано първият съд е изключил посочения в ел.тех.експертизи вариант като причина за прекъсване на проводника, а е приел скъсване на рекордомана именно от механичното въздействие на металната тръба върху последния, което се поддържа както от експерта проф.Д., така и от комплексната експертиза.

По отношение на същия въпрос, а именно за следи от късо съединение по проводниците, експертите от последната експертиза са категорични, че такива следи няма как да изчезнат или да бъдат заличени, тъй като то води до промяна на външния вид на проводника. Именно хвърлената тръба с последваща поява на ел.дъга и като следствие трайно земно съединение продължило повече от едно денонощие е пряката причина за появата на следите по стоманената тръба и двете части на проводника на втора фаза, които

могат да бъдат наблюдавани и са били обект на трасологичната експертиза. В тази връзка САС не намира за основателно да изключи същата от доказателствената съвкупност с изключение на наличието на следи от късо съединение върху тръбата, за което и този съд, както пръвият, дава вяра на експертизата на доц.Ф..

По делото категорично са изяснени и причините за късите съединения, а именно разрушената изолационна обвивка на долните два изолирани проводника на въздушното отклонение, което се приема от всички вещи лица от всички експертизи, а и е потвърдено от свидетелски показания и извършени процесуално следствени действия със съответните протоколи.

По делото няма спор и за механизма на прекъсване на проводника в деня преди инцидента – хвърлената тръба, за което вече многократно бе взето становище.

Няма никакъв спор по делото и какъв е бил механизмът, който е довел до смъртта на детето и каква е причината за тази смърт, като същото се потвърди и от последната експертиза с участието на д-р М. в съдебно-медицинската част.

И по отношение на основния въпрос, който е даден като указание от страна на ВКС и за който вече на няколко пъти този съд взе становище, САС изцяло се солидаризира с посоченото от последната експертиза пред настоящата инстанция, която общо взето е същата като при експертизата на проф.Д. и поради тази причина не приема изразеното становище от в.л. от досъдебното производство по тех.експертизи. Дава се вяра на това, че причината за късото съединение е хвърлената тръба, довело до скъсването на проводника на втора фаза, а не дефектна и липсваща изолация на рекордоманите.

Съдът приема този извод не само поради наличните доказателства по делото, но заради подробната и професионална изградена обосновка стъпваща върху съществуващата доказателствена съвкупност.

По делото е установено, че тръбата е хвърлена. Вследствие на всички физически закони и поради съществуващата теория, а и поради наличието на веществени доказателства, следите по тях и огледния протокол категорично може да се приеме, че преминавайки тръбата над оградата, тя първо удря левия долен изолиран проводник на втора фаза, а след това и втория долен фазов проводник – трета фаза, приплъзва се, разрушава изолацията на двата проводника, като осъществява междуфазово късо съединение.

Важно е да се подчертае какво се е случило при удара с тръбата – същата огъва по недопустим радиус, многократно по-малък от допустимия на огъване на ПВО, разрушава чрез образуване на пукнатини в опъновата зона на обвивките - защитната и изолационната, което се потвърждава и от огледа на веществените доказателства и, което е причина за компрометирането им, а не че преди това са били в лошо и изпаднало състояние както твърди инж.П., и предизвиква междуфазово късо съединение, което впоследствие разрушава термически, в още по-голяма степен изолационните обвивки, в мястото на подвижния контакт. Въпреки, че трасологичната експертиза не потвърждава механично скъсани или

срязани проводници, това не изключва и следващия механизъм, че в резултат на ударното взаимодействие, системата ПВО-ТРЪБА-ПВО, реагира еластично и отхвърля обратно въпросната тръба. В резултат на това възниква ел.дъга, която е въздействала разрушително върху обвивката и „срязва“ термично медното жило на въздушно окачения проводник. Тоест, изводът е, че хвърлената тръба става причина за късото съединение и довежда в аварийен режим на работа, характеризиращ се с трайно земно съединение. Експертите от комплексната са категорични, което се потвърждава и от много подробната експертиза на проф.Д., че не може да се твърди, че е налице дефектна и липсваща изолация на рекордоманите, като основание за това са извършените обходи от страна на оператора на разпределителната мрежа и всичко записано в техните отчети и дневници, приложени като писмени доказателства - писма и отговори на ЧЕЗ. По делото липсват каквито и да са доказателства за обратното, че тези изолации - обвивки са били предварително компрометирани, а не от хвърлената тръба. Още повече, че и всички експерти с изключение на тези от досъдебното производство са на категоричното мнение(като става въпрос за професори, доценти и хора с голям научен и практически опит, с множество международни трудове, учебници, патентни по тези теми и не за първи път занимаващи се с подобна проблематика и изследвали всички данни по делото), че дори и при здрави обвивки и изолации отново е щяло да се получи искрене поради вече подробно обясненото за въздушния изолационен характер на проводниците, от какъв тип са същите и какво се случва при преплитане.

Съдът не може да се съгласи и с възражението за предубеденост при дадените становища и налични писмени доказателства от ЧЕЗ, тъй като същите освен, че са с давност от преди процесния случай, но и отразяват конкретика към момента на инцидента. Освен това по делото липсват каквито и да са данни за предубеденост, поправка на данни, дописване и изопачаване на представената информация. Още повече, че техните изводи и констатации се подкрепят и от вече споменатите експерти, на които този съд дава вяра.

Именно състоянието на изолацията на рекордоманите към момента на инцидента е разгледано изключително подробно и от последната експертиза. Тя подробно обяснява и това вече се коментира в настоящите мотиви, че изолационната обвивка от ПВХ пластификат, не се приема като защита срещу директен допир, което е причината за 10 годишната давност, а след това от техническото състояние на проводниците с ежегодния оглед, който е правен. Тоест, рекордоманите тип ПВО не осигуряват необходимото изолационно ниво, което осигуряват кабелите, имащи изолационна конструкция. Поради това те изпълняват функциите и на неизолираните проводници. Категоричен факт по делото е, че до хвърлянето на тръбата те са изпълнявали своите функции – били са преглеждани в срок, разплитането е било осъществено по стандарт, не са констатирани компрометиращи елементи, това е отчетено в доклада, функционирали са по технически и нормативен стандарт и не са били опасни за околните. Всичко изложено води до извода, че изходната характеристика на обвивките на рекордоманите е била в нормално техническо състояние и това е било така до момента на хвърлянето на тръбата, късото съединение, за което ЧЕЗ не е

било уведено, въпреки данните по делото, че е имало очевидци на този проблем, и впоследствие смъртта на детето. В тази връзка към експертизата е представен и фотоалбум с всички детайли от огледа.

Правилно първостепенният съд е кредитирал огледния протокол, веществените доказателствени средства – фотоснимки към протокола за оглед подредени във фотоалбум, както и останалите писмени доказателства по делото като мотивацията за това се споделя и от настоящата инстанция.

Същото се отнася и до обясненията на подсъдимите В. и П., като основателно окръжният съд е съобразил двойката им роля. И този състав на САС споделя, че няма основание да не се кредитират обясненията дадени от двамата свързани с обхода на ел.мрежата през март 2013 г., начина по който е била отстранена аварията при сплитането на кабелите на 22.04.2013 г. като всичко това се разказва от тях по един последователен, добросъвестен, непротиворечив начин както вътрешно, така и с останалите събрани по делото доказателства за тези обстоятелства.

По отношение на гласните доказателствени средства САС (както вече бе посочено на по-ранен етап в настоящото решение) се солидаризира със споделеното от окръжния съд в неговите мотиви, че няма основание да не бъдат кредитирани показанията на свидетелите – П., Д., А., К., К., Г. и П., тъй като същите описват в детайли, непротиворечиво, допълващо помежду си и подкрепено от останалия доказателствен материал сведения за начина, по който се проверява състоянието на ел.мрежата при годишните обходи. Техните твърдения се подкрепят и от казаното от експертите в последната експертиза именно за въпросните обстоятелства. Тези свидетели непредубедено и добросъвестно сочат, че годишните обходи стриктно са се спазвали като практиката за това е била неизменна - заставали в близост до проводниците и преценявали тяхното състояние визуално както въздушната линия, така и техния провод. След обхода се съставял винаги и протокол. Прави впечатление, че без никакво отклонение от наложилата се многогодишна практика са процедирали и двамата подсъдими в процесния случай. Те по никакъв начин не са се отклонили от съществуващите указания, норми на техническо поведение и създадена процедура. Последното е и записано в протокола съставен от тях във връзка с 07.03.2013 година, където са отразили, че рекордоман с остаряла изолация или негодна няма.

Правилно съдът е приобщил и обясненията на подсъдимите за това какво са предприели за отстраняване на вече коментираната авария във връзка със сигнала за искрене от св.М.. Пред първоинстанционният съд и двамата подсъдими дават много подробни сведения за това какво са предприели в последователност, която няма основание да не бъде кредитирана като достоверна. Още повече, че техните обяснения се подкрепят и от показанията на свидетелите Т. и И. М.и, включително и на св.П., на когото са докладвали за стореното от тях на същата дата. Не е за пренебрегване едно важно обстоятелство в обясненията на подсъдимите и показанията на тримата свидетели, което има и отношение към така нареченото искрене, а именно, че е имало силен вятър, което е и било причината за преплитането на кабелите, което и потвърждава изводите на експертите, че това е сигурната

причина за тези последици.

По отношение на така нареченото провисване на кабелите, отново няма основание да не бъдат кредитирани обясненията на подсъдимите, които по никакъв начин не са оборени от други доказателства по делото, като само инж.П., който борави с предположения за това, че нямало как да няма искрене и преплитане, ако кабелите са били опънати по стандарт, което води извод според него, че е имало провисване. Съдът както вече коментира не кредитира тези становища на вещото лице, още повече, че освен в обясненията на подсъдимите, това което са докладвали на П. неговите показания и писменото доказателство –протокола, който са попълнили, звучи извън елементарната житейска логика, ако е имало такова провисване двамата подсъдими да negliжират това обстоятелство, да излъжат своя ръководител и да отбележат невярна информация в протокола. Още повече, че подсъдимите са били познати сред своите колеги като добри и съвестни професионалисти и за същите не е имало каквито й да са оплаквания от тяхната работа и онова, което са извършвали в професията си.

По отношение на останалите гласни доказателствени средства правилно първостепенният съд е анализирал същите като изключително мотивирано и последователно е отбелязъл защо ги приема като достоверни и поради каква причина ги е разделил условно на няколко групи, което в още по-голяма степен дава прегледност на изготвения анализ в мотивната част към присъдата.

Така например и този съд се съгласява, че от онези свидетели, които са играли на процесната площадка или са я ползвали, а именно – Т., К., И., Ш., А., Ч., Ш., М., И. и Б. резонно окръжният съд отбелязва, че заради възрастта и психофизичното има развитие същите са били предмет на множество изготвени съдебно психологично-психиатрични експерти, които изключително професионално изготвени от съответните експерти правилно окръжният съд ги е приобщил към доказателствения материал, като е приел, че всички тези свидетели са годни да дават свидетелски показания. Въпреки младата си възраст и преживения шок от случилото си, напълно последователно, логично, допълващо се и непредубедено разказват за обстоятелствата, на които са били преки очевидци и действията, които са извършили на процесните дати. Дори прави впечатление, че св.Б. въпреки неблагоприятните за него факти и своеобразната вина, която изпитва (което е много подробно засегнато и в СППЕ и имало трайни последици върху психиката му) описва много подробно и честно всички факти свързани с хвърлянето на металната тръба.

Другата група свидетели, в която окръжният съд е поставил лицата, които са били в трудово правоотношения с училището в с.Копривлен – ОУ“Никола Вапцаров“ – А., Б., С., К., Ч., Я. и живеещите в близост до същото М. и М. отново са били правилно кредитирани, тъй като същите изясняват факти свързани с изграждането, състоянието и експлоатацията, включително и поддръжката на спортната площадка в двора на училището, състоянието на училищната ограда, на преминаващите ел.кабели и инцидентите с тях, данни за самия инцидент и последиците от това, както и как се е провела инициативата „Да изчистим България за един ден“. И при тази група свидетели основателно съдът е преценил, че не се

наблюдава заинтересованост, предубеденост, същите са логични, последователни и не влизат в противоречие както помежду си, така и с останалия събран доказателствен материал.

В третата група свидетели окръжният съд е поставил служителите на „ЧЕЗ Електроразпределение“ АД – П., Д., А., К., К., К., Г., П., И. и Й. като фактите, които са отбелязали преимуществено са били възприети по време на изпълнение на трудовите им задължения. Така например при К., К. и Г. се установява, че същите са отговаряли за ел.мрежата, където било и с.Копривлен като същите са категорични, че при обхода, който са осъществявали, което е отразено и в съответните протоколи, не са попадали и не са им били известни случаи на повреда на ел.проводници хранващи въпросното основно училище в селото, включително и да е имало т.нар. провисване или лоша изолация, което и не е налагало подмяна на тези проводници преди май 2013 година.

По отношение на устния сигнал на св.Янев, същият е бил приет от св.П., който се състоял в наблюдавано провисване на кабелите в основното училище в средата на април 2013 година. Веднага била изпратена аварийна група, в която били свидетелите К. и А., което същите потвърждават и след като много детайлно прегледали проводниците при ясно време през деня и заставайки близо до тях не констатирали такова провисване, нито липсваща или висяща изолация или парчета от тях, както и не са забелязали на дървения стълб 17А никакви чужди тела, видно и от показанията на А.. Последните сведения дават ясен отговор и на това имало ли е действително компрометирана изолация или провисване на процесните кабели на въпросното място, където е станал инцидента и то с кратка давност преди да се разиграят процесните събития, което отново опровергава посоченото от в.л. инж.П., че едва ли не ЧЕЗ не са спазвали необходимите технически и нормативни изисквания за правилна поддръжка на проводниците и тяхната изолация, което е било според него причината за инцидента. Напротив, от множество свидетелски показания по делото от преки участници в тези обходи, от посоченото от подсъдимите, и от протоколите предоставени по делото, както и от двете последни експертизи се потвърждава, че едно такова твърдение е напълно голословно. Въпросните проводници и тяхната изолация и провисване е бил в рамките на нормите и техническите изисквания.

По отношение на свидетелите П. и Д., които са посетили мястото на инцидента в деня на злополуката, правилно съдът отново ги е кредитирал, тъй като от една страна същите дават ценни сведения непосредствено след случая, които сведения се подкрепят и от останалите събрани доказателства по делото. Така например същите заявяват, възприемайки разположението и състоянието на проводниците, включително на прекъснатия, че те са били годни, без нарушена изолация – висяща или липсваща такава, а за частта виснала от дървения стълб П. заявява, че отново била с изолация, макар и вече напукана. Единственото неизолотирано място било на телта, в която опирала офазената част на първия долен проводник. Същото се поддържа като данни и от св.П., който е категоричен, че липсвало нарушение на изолацията на проводниците като и той непосредствено след инцидента посетил мястото в качеството си на ръководител на оперативния център на ЧЕЗ – гр.Гоце

Делчев. Нищо по-различно не казват и свидетелите И. и Й. – натоварени с вътрешна проверка във връзка със случая и И., който е бил натоварен със задача да окаже съдействие на органите по разследването.

Четвъртата група свидетели окръжният съд е определил за служителите на ДКЕВР – Б., К. и И. извършили служебна проверка във връзка с процесния случай. Техните сведения се потвърждават от изготвения огледен протокол непосредствено след инцидента – видно от съответния отчет и снимков материал на л.66-67 от т.7 от ДП.

В последната група свидетели окръжният съд е поставил лицата пристигнали на местопроизшествието веднага и, които са оказали първа помощ на детето – Б., М., П., д-р К. и майката на починалото дете - Н.К.. Същите сочат какво е било състоянието на детето, как му е било помогнато, какви медицински действия са извършили, как е транспортирано, а майката дава сведения от лично естество.

Всички тези групи свидетели дават много подробни, последователни, непредубедени и взаимодопълващи се сведения, които не влизат в противоречие с останалия доказателствен материал и поради което правилно и законосъобразно първостепенният съд ги е кредитирал след един изчерпателен и съобразен с доказателствата по делото анализ, който се възприема и от този състав на САС.

В хода на въззивното съдебно следствие пред настоящия състав на САС бяха разпитани допълнително и свидетелите А. и Т.М.и и Н.Б., които потвърждават казаното от тях в предишни разпити, допълват някои обстоятелства и не се наблюдава противоречия, които да дадат основание за някаква предубеденост или основание за изключване на техните показания от доказателствената съвкупност. Напротив, с оглед обстоятелствата, за които се допусна допълнителния им разпит свързани с въпросното искрене и хвърлянето на тръбата и начина по който е станало това настоящият състав при непосредственост се увери в посоченото вече при анализа и това спомогна същият да оформи и вътрешното си убеждение за крайното си становище.

По делото се установи и още едно обстоятелство, че ел.захранването на училището и не само него е било подсигурана с един автоматичен прекъсвач, който не е разчетен да реагира на късо съединение, както е и станало, което е и причината оградата на училището да е била поставена под напрежение почти цяло денонощие, който факт, а именно поставен неподходящ прекъсвач на ел.линията, следва да се отчете, че не касае преките служебни задължения на подсъдимите.

В обобщение на всичко изложено и свързаното с анализа на доказателствата по делото настоящият състав достигна до категоричния извод, че правилно и законосъобразно първостепенният е приел, че повдигнатите обвинения, въпреки големия обем от събрани по делото доказателства, са недоказани по категоричен начин.

Държавното обвинение с внесения обвинител акт е преценило (което не се поддържа от представителя на САП в хода на съдебните прения), че е налице извършено престъпление от двамата подсъдими по чл.123, ал.1 НК. Този текст на материалния наказателен закон

предвижда отговорност за този, който при изпълнение на занятие или друга правнорегламентирана дейност – източник на повишена опасност, поради незнание или немарливо изпълнение, причини другиму смърт.

Съдебната практика произведена през години по този текст от НК дава основание за извода, че това престъпление се счита за едно от най-сложните не само поради експертността на този тип дела, но и поради бланкетността на състава, което предопределя и съответната разнородна експертиза. Случаят и тук е точно такъв, което съчетано със субективната страна на деянието прави анализа от правна страна особено комплициран.

На първо място е безспорно, че подсъдимите са годни субекти на престъплението – на същите е възложена дейност, която е правнорегламентирана и е източник на повишена опасност – работа с електрически мрежи и съоръжения, която са я изпълнявали по време на процесните проверки – 07.03.2013г. и 22.04.2013 година.

От доказателствата по делото може категорично да се заключи, че от всички елементи на състава на повдигнатото обвинение само горното е налице – относно субекта и това, че същите изпълняват чрез депозираното им от длъжностната характеристика като дейност – изпълнение на правнорегламентирана дейност – източник на повишена опасност. Всичко останало не е налице и поради тази причина правилно първоинстанционният съд е достигнал до законосъобразния извод, че обвинението не е доказано.

На следващо място – прави впечатление, че окръжната прокуратура е преценила, че по отношение на двамата подсъдими е налице „немарливо изпълнение“ на извършваната от тях дейност. Какво представлява както съгласно българската теория, така и с оглед съдебната практика през годините тази форма на изпълнителното деяние визирано в чл.123, ал.1 НК?

Това е изпълнение на съответната дейност – професия, занятие и прочие, което не отговаря на стандартите, което е в разрез с установената практика и извършвано незадълбочено, повърхностно, непрофесионално, несериозно и невнимателно. Тоест, Окръжна прокуратура – Кюстендил е приела, че двамата подсъдими като лица изпълняващи дейност свързана с оглед, ремонт и поддръжка на ел.мрежи и съоръжения са действали по този начин – немарливо.

Прави и още нещо впечатление, че начинът по който е конструирано самото обвинение от една страна е максимално усложнено чрез цитираната бланкетност от други законови и подзаконови нормативни актове, но и заради недобрата подреденост на изказа, особено когато се касае за определени цитирани задължения. Въпреки това при внимателно запознаване ще се установи, че обвинението се свежда до два типа бездействие – пропуск да се констатира лошото състояние на проводниците, а именно прегоряла от атмосферните влияния изолация, силно напукана по цялото протежение на проводниците, а на места напълно липсваща и другото бездействие формулирано като пропуск да се уведоми за това състояние, което представлявало сериозна и непосредствена опасност, прекия ръководител.

Цялото това обвинение с посочените формулировки не е подкрепено с никакви

доказателства по делото, освен с част от тех.експертизи от досъдебното производство, които настоящият състав не кредитира и които първоинстанционния съд също правилно е подложил на основателна критика.

Държавното обвинение се е спряло на тази форма на изп. деяние на чл.123, ал.1 НК, която вече бе обобщена и е свързана с бездействие от страна на подсъдимите, а именно, че същите въпреки, че са могли да констатира и преценят състоянието на проводниците, които били негодни и подлежащи на смяна, не са го направили и по този начин са станали причина на последващия състав от събития довели до смъртта на детето.

Още в този етап на изграждане на първоначалната конструкция на обвинението се съдържа погрешен подход, тъй като не е било изследвано в дълбочина какво точно е било състоянието на проводниците, което настоящият състав категорично установи освен въз основа на останалия доказателствен материал, но и от резултатите на комплексната експертиза. Това е така, тъй като прокуратурата в обвинението не отбелязва какво точно е трябвало да бъде поведението на подсъдимите и каква е била мярата установяваща годността на експлоатация на проводниците и кое точно в състоянието на процесните проводници е налагало такава преценка и какъв е бил критерият за това – нормативен, технически, функционален или друг. Кой е точният критерий или измерител, въз основа на който подсъдимите е трябвало да преценят, че те са негодни или опасни и следва да бъдат сменени. Какъв е този измерител, каква е конкретиката му, за да може съда да прецени, че той не е спасен, защото ако е абстрактен и строго субективен това не отговаря на изискването за конкретика на всяко едно повдигнато обвинение, тоест да не се позовава на никакви предположения основани на субективни измерители.

Обективно установеният факт по делото, който се потвърди не само от анализирания гласни доказателствени средства, но и от писмените такива, включително и от последните две експертизи е, че проводниците към момента на процесния случай са били технически годни, отговарящи на всички стандарти, без паднала или силно компрометирана обвивка (изолация), проверена освен от подсъдимите, но и от други техни колеги кратко време преди инцидента, с осъществена манипулация по разплитане на проводниците, която е отговаряла на всички нормативни и технически изисквания. В този смисъл отговорът на основния въпрос, дали същите е следвало да предупредят своя пряк ръководител или, от който зависи евентуално бъдещо отстраняване на възникнала авария и имали ли са каквото й да е задължение да направят това е категорично отрицателен.

Има и още няколко важни обстоятелства станали известни във въззивните производства, а именно, че въпросните проводници са имали 10 годишна давност след която също са имали пълните технически характеристики да продължат безопасно да функционират, ако ежегодно са правени огледи и обходи. Такива категорично са били правени, включително и на процесните и това се потвърди от няколко свидетеля, които бяха коментирани при анализа на доказателствата и от приложените по делото писмени доказателства.

Друго важно обстоятелство установено от последните експертизи и особено от

комплексната, но и от тази на проф.Д. и вече засегнато на няколко пъти по различни поводи в настоящото решение е, че въпросният вид проводници не са произведени със стандарт като безопасни такива, което особено се отнася за т.нар. тяхна изолация, поради което между тях задължително трябва да съществува т.нар. въздушна изолация – техническо и стандартно предвидено разстояние, да са монтирани при съответния провес, за да може да се избегне тяхното докосване. Разбира се, последното винаги може да се случи при форсмажорни обстоятелство, което и е станало в процесния случай няколко дни по-рано и отстранено, но при всички положения стандартите са били спазени също категорично установено по делото. Важно е да се отбележи и, че всички вещи лица от последните две експертизи са категорични, че процесните проводници са сравними по степен на безопасност, която се осигурява с неизолиран тип проводници и това настоящият състав акцентира като важен факт, тъй като от него става ясно, че какъв е точно типа на изолация не е от решаващо значение за безопасното функциониране на тези проводници, т.е. отсъствието на риск не е свързано основно с тяхната изолация и вида на същата. Именно и поради тази причина както от свидетелите от групата на ЧЕЗ, така и от експертите на няколко пъти се подчертава, че изолацията за нормалното функциониране на проводниците в случая не е от такова значение каквото се предава, именно заради типа проводници, които са били монтирани. Важното е било в случая правилното им отремонтване, в случая разплитане и стандартизиране на технически изисквания провес, което е и било направено. Въпреки това подсъдимите, а и другата група от ЧЕЗ, която също е посетила мястото са констатирани, че и т.нар. обвивка не е била компрометирана. За това и не се е налагало непременно тяхната подмяна като в писмените доказателства по делото ЧЕЗ сочи и какво се осъществява при такъв тип аварии. Дори и при остаряла обвивка на проводници поради многогодишното им използване, тоест ако е била втвърдена или напукана, като в нито един случай по делото не се говори за паднала такава, освен от експертите от досъдебното производство, то при съответната техническа експлоатация свързана с оглед след 10 годишнина могат да бъдат безопасно експлоатирани, тъй като са приравнени технически по степен на обезопасяване на неизолираните проводници, тъй като са се монтирали по един и същи начин. Тоест, в случая двамата подсъдими са спазвали всички изисквания, стандарти и разпореждания, които е имало тяхното дружество, а и не само. Важно е да се допълни, че дори и да са били нови изолациите (обвивките), то при едно преплитане, където също е възможно да настъпи късо съединение, пак няма гаранция за тяхната безопасност. Вещите лица бяха категорични от комплексната експертиза, а именно, че и при наличие и при липса на изолация, резултатът би бил един и същ в процесния случай с обвивка такава, каквато е на процесните проводници като материал, би имал един и същи резултат и се приравнява на неизолирани проводници. Тоест, хвърлената стоманена тръба следва да се разглежда като срещу въздушно отклонение изпълнено с неизолирани проводници, за които експертите много детайлно и в съответствие с теорията, практиката и наличните веществени доказателства и не само, дават категоричен извод.

Последното е така и заради въпросната изолационна обвивка от ПВХ-пластификат,

което също многократно бе коментирано. Типът изолация на е предназначена да издържа всякакви инциденти и не осигурява безопасност по-голяма от тази на неизолираните проводници, а още повече следва да се коментира при тези технически характеристики, дори същата тази т.нар. изолация би издържала, ако срещу нея се насочат стоманени тръби или други предмети. Именно поради тази причина и е забранено едно такова действие видно от чл.14, т.6 Наредба №16/19.06.2004 г., където в сервитутите на подобни обекти са забранени действия на трети лица, тоест духът на закона е именно в това, че срещу подобни действия съответните съоръжения нямат изградена сигурна защита и се явяват рискови. Поради тази причина няма как да се вмени на подсъдимите задължение, още по-малко нормативно, да предвиждат забранени от закона човешки действия и произтичащите от тях опасности с оглед на това, дали състоянието на изолацията ще е в състояние да ги предотврати. Още по-абсурдно ще е това да се оформи като тяхно нарушение тип бездействие. Прави впечатление, че тази норма не обвързва забраната за хвърляне само срещу стари и компрометирани проводници, но срещу всички, дори и нови, което е още едно допълнително основание да се отбележи, че не изолацията в случая е важната, за да не настъпят подобни като процесните събития, а всичко останало за което вече стана дума.

Тоест, от всичко изложено от техническа гледна точка и в съответствие с нормативните стандартни и материалите по делото, направеният извод от първоинстанционната прокуратура, неподкрепен от САП, а именно да се приеме, че подсъдимите чрез бездействие са нарушили отбелязаните норми, за които на по-късен етап настоящият състав ще вземе отношение, след като те са изпълнили абсолютни всички свои задължения – съвестно и професионално, което е подкрепено и от други техни колеги – свидетели по делото, представлява всичко друго, но не и бездействие или нарушаване на никакви нормативни изисквания или стандартни. Напротив, задължавайки подсъдимите, да сигнализират за смяна на въпросните проводници, въпреки техните безопасни технически характеристики е едно свръхзадължение, което в никакъв случай не се основава на никакви строго определени изисквания към служителите на въпросното дружество.

Не може да се изисква от подсъдимите и да имат пророчески възможности за бъдещите събития. Тоест, същите да предвидят, че ще бъде хвърлена стоманената тръба, че същата ще предизвика късо съединение, ще последват процесните събития, това ще е състояние на почти едно денонощие без да бъде сигнализирано дружеството, въпреки наличието на свидетели за това и поради всичко останало, същите да бъдат обвинение в бездействие.

Не може да се приеме за основателно и наведеното от първоинстанционната прокуратура и поддържано от частното обвинение задължение от страна на подсъдимите, че заради преплитането и компрометираните проводници е следвало същите да се подменят с нови. Последното освен, че не отговаря на фактите по делото, тъй като се установи, че те не са били компрометирани до степен да са опасни, но и поради причина, че подмяната на едни такива проводници при извънредна мярка, каквото е било тяхното сплитане, очевидно не се е налагало единствено поради причината, че са били остарели и податливи на напукване,

дори и да се приеме, че на няколко места са били напукани. В тази връзка правилно първият съд е кредитирал обясненията на подсъдимите, че при посещението им преди инцидента, не са констатирали наличието на каквито й да било недостатъци на ел.мрежата, включително и на изолацията-обвивката, а само заплитане. Не е наблюдавано и искрене. От свидетелите се констатира, включително и при разпитите пред настоящата инстанция, че искренето, преди да дойдат подсъдимите, е било в участъка, където кабелите са захванати за стената на училището, а не по средата, където е била хвърлена тръбата и впоследствие е станало скъсването. Именно поради тази причина при посещението на подсъдимите, поради сигнал, на 22.04.2013 год., когато са отстранили преплитането и всички действия и констатации са записани в съответния дневник-протокол-отчет, не се е налагало подмяна на тези проводници, поради липсата на каквито й да е било констатации за проблеми по тях, свързани с безопасната им експлоатация. Онова, което е било в задълженията на подсъдимите след като констатира, че няма проблеми по тези проводници е да осигурят между два ПВО и между тях и заземените части да е налице минимално разстояние въздух, тоест да съществува така наречената въздушна изолация, което е най-важното за този тип проводници със съответните коментирани обвивки. Последното е било изпълнено от двамата подсъдими по зададените им стандарти.

Опасното състояние на проводниците е настъпило на 18.05.2013 г., когато ЧЕЗ не е била информирана и поради особеностите на защитата, ел.захранването и заради коментирания прекъсвач не е било изключено. Именно това не е дало възможност ЧЕЗ от разстояние да разбере за аварията и в допълнение, че не е било известно за това, не е било и отстранено въпросното опасно състояние на системата. По този начин скъсаният проводник е продължил да провежда ток по оградата и точно тогава проводниците са били изпаднали вече в опасно, негодно и компрометирано в пълния смисъл на думата състояние, което е следвало да бъде отстранено, а не към момента на преплитането на същите от силния вятър и тяхното разплитане от подсъдимите по всички технически и нормативни стандарти.

Тоест, не е налице едно от условията за обективната съставомерност на деянието – неизпълнени служебни задължения от страна на подсъдимите. В случая подсъдимите не са имали дължима грижа за последица, която би настъпила вследствие на едно бъдещо случайно събитие. Подсъдимите биха били отговорни единствено, ако неизпълнението на техните служебни задължения свързани с извършваната от тях работа се явяват типична и предвидима последица именно на това неизпълнение и доколкото могат да се обхванат от обективното предвиждане на един нормален и в практиката обичаен, прогнозируем риск, явяващи се пряка и непосредствена последица от неизпълнението на техните задължения представляващи тяхната дължима грижа. Последното е така, тъй като подсъдимите не само, че не са били длъжни, но и нямат право да съобразяват дейността си с настъпването на бъдещи случайни събития. Тоест, в задълженията на подсъдимите и това е смисълът на чл.123 НК, не влизат като обективна съставомерност предотвратяването на всякакви последици от всякакъв характер без да има значение какво е било дължимото и възможно поведение. Ако се приеме една такава концепция то ще се стигне до непредвидими

последници, при които всяко едно лице изпълняващо дейност представляваща източник на повишена опасност ще бъде подведено под наказателна отговорност при евентуално настъпили злощастни последници независимо от задълженията, които са имали, дължимата грижа и предвидимостта. В случая подсъдимите е следвало да предвидят настъпването на конкретни последници във връзка с тяхното дължимо поведение, което те са изпълнили като не са извършили немарливо тяхната професионална дейност. Тоест, подсъдимите не са могли и субективно да предвидят бъдещите събития – хвърлянето на стоманената тръба и всичко последващо, което само по себе си е излязло извън нормалните предвидими последници. Те в никакъв случай не са бездействали при изпълнение на служебните им задължения, освен поради вече споменатото, но и поради обстоятелството, че не са и имали такива задължения свързани с предвиждането на бъдещото случайно човешко поведение.

В контекста на посоченото, настоящият състав не може да се съгласи с един от аргументите на първия съд, че заради наложената практика не следвало да се изисква от подсъдимите като задължение установяването на състоянието на проводниците. Последното не може да се приеме, тъй като самият закон изисква да се установява състоянието на ел.мрежата, което включва и самите проводници. Въпреки посоченото, тази грешна обосновка в случая не е от значение за изхода на делото, който сам по себе си е правилен, тъй като се установи, че визуалната оценка е била достатъчна за състоянието на проводниците още повече, че в случая важното е било да се констатира, дали същите тези проводници са били опасни за експлоатация, тъй като ако са опасни е следвало да бъдат подменени. В този смисъл настоящият състав изцяло се солидаризира с извода на окръжния съд, че не е доказано по делото, че както при първата проверка, така и при втората проведени от подсъдимите, проводниците са били с изолация каквато прокуратурата описва в своя обвинителен акт, което се доказва и от комплексната експертиза – прегоряла от атмосферното влияние, силно напукана по цялото протежение на проводниците, както и на места напълно липсваща, така че да налага незабавната им подмяна (което между другото е констатация заимствана изцяло от ел.техническите експертизи в досъдебното производство).

В този смисъл, въпреки положените усилия от всички съдилища, не се установи кой е този стандарт за остаряване, каквото се опитва прокуратурата да вмени в повдигнатото обвинение. Факт е, че проводниците не са били в идеално състояние, каквито биха били новите такива, заради дългогодишната си експлоатация, но същите е категорично установено, че са имали техническа годност, за да продължат да функционират като безопасни. Това, че проводниците са били стари е било известно на ЧЕЗ и същото не е заложило тяхната подмяна в годишната си програма, тъй като е преценило, че преценката за техническа годност може все още да продължи чрез съответните огледи всяка година след давяността 10 годишен срок. Като допълнително основание за този извод е било и това, че до този момент тези проводници не са били късани, не са били снаждани. Състоянието на проводниците е било преценявано не само от подсъдимите, но и от други служители на дружеството отново като технически годно и безопасно и това е регистрирано в съответните карти и протоколи. В този смисъл са и показанията на колегите на подсъдимите –

свидетелите К. и А. при проверката им на 11-20.04.2013 г., която е последвала предишната първа проверка за годината на тези кабели от подсъдимите на 07.03.2013г., за която прокуратурата е отбелязала в обвинението, че именно тогава подсъдимите е трябвало да преценят състоянието на проводниците като негодно и да искат спешна смяна. В този смисъл възниква абсурдният въпрос - ако по логиката на обвинението са бездействали подсъдимите като не са поискали в по-ранната проверка от март 2013 г. подмяната на въпросните проводници, то на още по –силно основание месец по-късно защо прокуратурата счита, че К. и А. не е следвало да поискат също такава подмяна? Логично е, че за месец по-късно няма как въпросните проводници да са се самопоправили и да са станали изведнъж в по-добро състояние, ако хипотетично се приеме, че същите са били за незабавна подмяна, което както вече се посочи не е било така. Тоест, всичко онова което е констатирано през март е било същото и през април, още повече, че е нямало каквато и да извънредност.

Същото се отнася и до следващата проверка от подсъдимите която е била само няколко дни след тази на 11-20.04.2013 г., а именно на 22.04.2013 г., тъй като проводниците не са били в по-лошо състояние от преди два дни, а още повече, че същите са били сигнализирани и отишли на място заради преплитане, което по никакъв начин не е компрометирал проводниците до степен да станат опасни. Тоест, същите са нямали причина да искат тяхната незабавна подмяна, извън предвидената в бъдеща планова такава или да има причина, която да е налагало да сигнализират ръководството на дружеството, което между другото е потвърдено и от вътрешната проверка на самото дружество осъществена заради въпросния инцидент. В този смисъл е и приложеното по делото писмо от „ЧЕЗ Електроразпределение“ АД от 22.10.2013 г., в което се отбелязва, че при обходите всички забележки се отразяват в „обходни листа“, а забележките нетърпящи отлагане се отстраняват незабавно, останалите в планов порядък, като сроковете за текущи и основни ремонти са за въздушни ел.линии – основен ремонт най-малко на 12 години – л.2, т.4 от ДП. Тоест, не е било нито нормативно необходимо, нито вътрешноведомствено, нито технически стандартизирано до 18.05.2013 г. да е налагало бърза подмяна на тези проводници и да се монтират нови такива, тъй като това единствено е щяло да предотврати късото съединение.

Един такъв извод не отговаря нито на доказателствата по делото, нито на обикновената житейска логика и е абсолютно несъстоятелно в контекста на това, че след като самото дружество е категорично, че не е било нужна подмяна на процесните проводници, защо това се повдига като обвинение за неизпълнение на професионално задължение като немарливо свършена работа от страна на двамата подсъдими. Последното разсъждение показва и абсурдността в изводите на държавното обвинение при внасянето на обв.акт с подобни изводи. Липсва в случая на каквато и да е задълбочена преценка на всички предхождащи събития и цялата техническа и нормативна база по която е работило въпросното дружество и по какъв начин техническите лица са изпълнява зададените им стандарти. Последното е така и поради още нещо, че пренебрегвайки всичко това се стига и до още по-абсурдното заключение, че точно тези подсъдими следва да носят наказателна

отговорност и то за бъдещи случайни събития довели до злощастното събитие, без да имат каквото и да е задължение да го предвидят, или дори да имат и възможност да го направят поради очевидно ограничените възможности на човешкото съзнание за предвиждане на бъдещи случайни събития.

В допълнение към всичко отбелязано, на 22.04.2013 г. при отстраняването на въпросното сплитане не е било наблюдавано и междуфазово късо съединение, не са забелязани „искри“ непосредствено преди отстраняване на аварията, което е говорило за добро техническо състояние на изолацията констатирано и визуално. Още повече, че не е без значение и вече коментираното, че извън всякакви стандарти за съхранение на веществените доказателства и тяхната експлоатация чрез навиване, пренасяне и прочие е довело и до това същите да не стигнат до начина, в който са били първоначално, тоест тези проводници при всички положения не са били в онова състояние, което е било непосредствено след инцидента и това се потвърди от комплексната експертиза, а и не само от нея.

И този състав на САС изцяло се солидаризира с извода на първата инстанция, че не е извършено от подсъдимите повдигнатото обвинение и поради още една причина - не е извършено от тях действие, което да е довело до смъртта на детето, тъй като от една страна липсва пряка причинно-следствена връзка между вмененото задължение и от друга страна и поради това, че подсъдимите не са извършили нарушение на специалните правила вменяващи им задължения както е описано в обв.акт.

САС ще допълни, че скъсването на проводника не е било поради неговото състояние и в този смисъл правилно първият съд отхвърля тезата на тройната СТЕ от ДП, че ако проводникът е бил с ненарушена цялост, е нямало да бъде скъсан. Последното категорично се отхвърля не само от комплексната експертиза, но и от единичната на проф.Д.. Трябва изрично да се подчертае, че скъсването на проводника(и това е бил основният въпрос, който се поставя в последното Решение на ВКС и на който изрично са отговорили от вещите лица от комплексната експертиза) не е заради влошеното състояние на същия. Дори и проводниците да са били с нова изолацията, процесните събития и скъсването пак щяха да настъпят и това е категоричното заключение на вещите лица. Последното на собствено основание отхвърля пряката причинно-следствена връзка между състоянието на проводниците и последиците.

На следващо място липсва пряка причинно-следствена връзка и между задължението на подсъдимите да докладват за състоянието на проводниците и те да бъдат сменени и настъпилите последици, тъй като както вече бе отбелязано, освен, че същите са били в годно техническо състояние, но и както вече бе подчертано и при различно състояние на същите, резултатът пак би бил същия.

В тази връзка и този състав на САС не може да се съгласи с доводите на защитата дадени с цитирана съдебна практика коментирано от преден въззивен състав за причинната връзка като „необходимо условие“ залегнала в Р№104/2016г. на III НО на ВКС, според което причинната връзка между деяние и резултат съществува щом деянието е такава

обективна предпоставка, без която съобразно характера на развиващия се процес престъпните последици не биха настъпили.

Теоретично и доктринерно няма как този състав да не съгласи с този довод на ВКС, но практически погледнато същият е даден в резултат на конкретен казус, нямащ нищо общо или дори да е подобен с настоящия. От друга страна, както вече бе многократно отбелязано, в процесния случай няма нарушение на каквито и да са задължения от страна на подсъдимите, за да се говори, че техните действия са обективна предпоставка, без която последиците биха настъпили. Обективната предпоставка в случая е ударът на стоманената тръба, което е пропукало и оголило обвивката, което пък е довело до следващите събития свързани със скъсването, късото съединение преди това и изпадане и допиране до оградата. И макар изолацията да е била остаряла, тя не е била причината за последващите събития, тъй като те е щяло да настъпят, дори и да е била нова.

Освен всичко отбелязано до тук за липса на каквото й да е престъпление от страна на подсъдимите, следва да се приеме, че не е налице извършено деяние по чл.123, ал.1 НК и поради неизвършване на вменените нарушения, поради бланкетността на нормата на чл.123, ал.1 НК, като са бездействали противоправно.

От една страна първоинстанционният съд правилно е обърнал внимание на това, че проводниците са продължавали да бъдат технически годни за експлоатиране, поради което основателно решаващата инстанция не се е съгласила с първоинстанционното обвинение, че двамата подсъдими са бездействали. В тази връзка този състав напълно се солидаризира с изключително детайлното и подробно проследяване от страна на първата инстанция на всички онези многобройни събития довели до зловредния резултат – смъртта на детето, което дава още по-ясна представа за причините на същия този резултат. В този смисъл настоящият състав намира за безпредметно да преповтаря целия този анализ поради изцяло приемането на същия. Само следва да се акцентира върху нещо много важно, че дори и хипотетично да се приеме, че подсъдимите е следвало да докладват състоянието на проводниците, което както вече бе посочено не е било необходимо, то те е било невъзможно, а и не са били длъжни, да предвидят конкретните последици, които пряко да произтичат от хипотетичното тяхно бездействие. В този смисъл са дадени много ясни примери за това – неправомерно изградената спортна площадка и нейното значение за бъдещите събития, на неправомерно преминаващите проводници над нея, на лошата поддръжка на училищната ограда, при която са липсвали цели звена, на висящия кабел убан, на удара от металната тръба, на лошата защита на клон „А“ в трафопоста чрез прекъсвач, тъй като е бил разчетен да реагира само на големи натоварвания и заради това не е изключил, на неподдаването сигнал до ЧЕЗ за възникналата аварийна ситуация, въпреки очевидци за това. Тоест, подсъдимите е непонятно в случая, защо следва да носят наказателна отговорност за всичко онова, за което те нито са имали задължения да знаят и предвидят, нито са могли да го направят. При всички положения за цялостната верига от събития, за да се достигне до процесния резултат, причината за това е била една или няколко човешки грешки, но в никакъв случай не е било по вина на подсъдимите.

Именно и поради тази причина първоинстанционният съд правилно и законосъобразно е достигнал до извода, че следва да се постанови оправдателна присъда.

И този състав на САС като предишния въззивен приема, че наличието на оправдателна присъда не може да е на основание чл.15 НК. Факт е, че според практиката и доктрината и поради съдържанието на института на случайното деяние, деецът обективно не е бил длъжен, или субективно не е имал възможност да предвиди последиците, които е причинил. С оглед на това, че самия окръжен съд приема, че не е налице причинно-следствена връзка между вмененото бездействие и резултата, е преценил, че липсва деяние, което автоматично влиза в противоречие с чл.15 НК. При случайното деяние деецът обективно е причинил престъпния резултат без субективно да е съзнавал това, което и го прави изключващо вината обстоятелство. В случая, обаче, деянието обективно не е извършено и подсъдимите не са причинявали вменените им последици.

По отношение на инкриминираните специални норми, настоящият състав ще допълни мотивите на първия съд, като същите се характеризират с известна незадълбоченост и лаконичност, макар и да са верни по своя смисъл и съдържание.

Окръжна прокуратура и на двамата подсъдими е вменила правилото във връзка с обхода на 07.03.2013 г. на чл.203, т.2 Наредба №16-116/08.02.2088 г. за техническата експлоатация на електрообзавеждането. Обвинението е за това, че подсъдимите не са установили реалното състояние на проводниците, че рекордоманите са с остаряла изолация, което не съответствало на изискването за използване на изолирани проводници за отклонение от въздушна линия към потребителите съгласно чл.446, ал.1 Наредба №3/09.06.2004г., като вписали в протокола за обход, че „няма“ остаряла, негодна изолация.

Като се изключи факта, че при така вменените нарушения се използват недотам точни понятие за процесния случай като „изолация“, „изолирани проводници“ и прочие, то от нормативна и строго правна гледна точка също се наблюдават твърде странни обосновки и заключения.

От една страна прокуратурата цитира нормата на чл.203, т.2 от Наредба №16-116/08.02.2008 г., където е възложено задължение при оглед да се установи имат ли проводници с прегорели и с накъсани жички и такива, които да са разлегулирани. Тоест, в случая самата прокуратура вписва т.2 като нарушена, а същевременно словесно заявява, че подсъдимите не са констатирани, че рекордоманите са с остаряла изолация.

Както многократно бе посочено по делото липсват каквито й да са доказателства установяващи, че подсъдимите при обхода на 07.03.2013 година не са изпълнили свои задължения, напротив. Още повече, че възниква и друг въпрос защо прокуратурата повдига обвинение за нарушение на цитираната норма за 07.03., а не е решила да е за 22.04.2013 година. Отговор надали може да бъде даден.

В допълнение, самото обвинение в своя акт никъде не твърди, че проводниците са били с прегорели или накъсани жички или разлегулирани и изведнъж решава да повдигне обвинение, коментирайки съвсем други обстоятелства – напукана и паднала изолация, за

нарушение точно на това правило от цитирания подзаконов нормативен акт.

На следващо място се констатира още едно неясно вменено нарушение, а именно свързано с чл.446, ал.1 Наредба №3/09.06.2004г. за това, че подсъдимите следвало да установят негодното състояние на изолацията на проводниците, именно на основание чл.446, ал.1, която норма е в раздел I „Област на приложение. Определения“. Тоест, една такава норма няма как да бъде нарушена, защото е обща и визира регулацията по гл.14, а щом е обща и неконкретна е ясно и това е университетски известно, че не създава права и задължения, които могат да бъдат нарушени. Същата тази норма определя и дава съответните граници, които вече препращат към конкретните правила и задължения в друга част на този подзаконов нормативен акт. Тази норма се нарича в теорията „дефинитивна“ или „декларативна“, тъй като не съдържа правило за поведение, а единствено определя съдържанието, което влага законодателят при използване на една дума или термин или не съдържат конкретно правило, а провъзгласяват основните положения, принципите, които намират израз при регулиране на обществените отношения. В случая тук липсва каквато й да е диспозитивна част, за да може да се приеме, че нещо е нарушено като задължение още по-малко да се впише, че изолацията е негодна (въпреки липсата на каквито й да са определени нормативни стандарти за това), за да може същата да бъде сменена – пак неясно защо и по какви причини.

Остава неясно и защо прокуратурата приема, че именно тези двама подсъдими е трябвало да преценят, че тази изолация е негодна и опасна, след като самото дружество след необходимите обходи е преценило, че все още не подлежи на смяна.

Не става ясно и защо прокуратурата е преценила, че тези подсъдими не са изпълнили задълженията си, след като преди това други двама техни колеги са констатирали същото като тях, че изолацията е напълно технически годна и безопасна и защо прокуратурата приема, че именно тези лица – техници е следвало да дават преценка за качеството на изолацията като стандарти, след като такива въобще липсват.

На по-късен етап в обвинителния акт прокурорът вписва вече освен обхода на 07.03.2013 г., но и този от 22.04.2013г., където сочи, че двамата подсъдими този път са нарушили и чл.774, ал.1 Наредба №9/09.06.2004 г.

И тук окръжното обвинение се захваща с изолацията и нейната негодност, но в смисъл, че не са регистрирали по установения ред дефектите и неизправностите на въздушния електропровод – състоянието на изолацията на проводниците (рекордоманите), въпреки, че и тук не става ясно смисъла и последователността на обвинението - защо след като се приема, че и на 22.04.2013г. е била нарушена изолацията, нарушението по чл.446, ал.1 е само за дата 07.03.2013 г.

В допълнението инкриминирано е и това, че подсъдимите е трябвало в отчета към работна карта №5/07.03.2013г. да посочат, че изолацията на проводниците е прегоряла от атмосферните влияния, силно напукана по цялото протежение на проводниците, както и на места напълно липсваща, което не съответствало на изискванията за използване на

изолирани проводници за отклонение от въздушна линия – ниско напрежение към потреблението съгласно чл.446, ал.1 от цитираната вече Наредба №3.

При внимателното запознаване с нормата на чл.774, ал.1 от Наредбата се установява, че в същата се въвежда задължение - дефектите и неизправностите на въздушните електропроводи открити при огледите и профилактичните проверки и измервания да се регистрират по установения ред.

В случая е ясно, както бе многократно посочвано, че проводниците са били остарели и са били поради тази причина и по-уязвими, но същите са били технически изправни и тяхната по-голяма давност е била регистрирана и заради това са правени ежегодни огледи и проверки. В процесния случай също са били правени такива периодични огледи и е констатирано, че няма паднала изолация, няма дефекти и неизправности. Същото е констатирала и другата група след тази на подсъдимите през месец април. В допълнение е категорично установено, че изолацията също не е силно напукана, а по отношение на това, дали е прегоряла отново не може да се приеме един такъв извод, тъй като остарялата изолация в никакъв случай не се води и прегоряла.

В случая, за да има дефект следва да се констатира и такава нередност, която се отнася до неизправност и, която да направи съоръжението частично или напълно негодно за експлоатация или ако е годно, то да е опасно. Както вече бе коментирано и това не се доказва, а напротив установи се точно обратно е, че тя е била безопасна и технически годна. Що се отнася до другото изискване за това, че проводниците следвало да се регистрират, тъй като не отговаряли на изискванията на чл.446, ал.1 от Наредбата, съдът вече взе становище за нейната декларативност без съдържание на права и задължения, така че не става ясно какво точно е нарушено на основание този текст от Наредбата, тъй като де факто няма как това да се случи. Още повече, че не става ясно каква е причинно-следствената връзка между нарушението на чл.774, ал.1 – невписването на неизяснените от прокуратурата „дефекти“ и „неизправности“ и резултата – смъртта на детето. Тоест, ако са били регистрирани т.нар. дефекти, примерно, че проводниците са остарели, какво би последвало и, дали това е аварийна ситуация налагаща спешна подмяна след като ежегодно същите са били оглеждани и е констатирана тяхната безопасност и, дали ако бяха подменени нямаше да се случи същото след хвърлянето на металната тръба, както и изрично заявяват експертите от комплексната е единичната експертиза, тоест, че и при нови и при стари проводници при хвърлена стоманена тръба последиците са щели да бъдат аналогични. В допълнение и самото дружество изрично, както бе цитирано вече, сочи в кои случаи и на колко време се подменят този тип проводници и ако изолацията е остаряла и технически годна не подлежи на подмяна. След всичко това възниква резонният въпрос в какво се състои нарушението на двамата подсъдими и до какво по-различно като резултат би довело въпросното вписване на остарелите проводници.

На следващо място в обв.акт е вменено и нарушение за двамата подсъдими за обходите на 07.03.2013г. и на 22.04.2013г. на чл.72, т.4 от Правилника за безопасност и здраве при работа на електрообзавеждане с напрежение 1000V/11.03.2005г.

В случая окръжна прокуратура е преценила, че подсъдимите е следвало да информират незабавно прекия си ръководител или работодател за всяка възникнала ситуация при основателна причина, че е сериозна и непосредствена опасност за безопасността и здравето, както и за всяка неизправност на защитните средства във връзка с вече коментираната изолация съгласно чл.446, ал.1 от Наредбата, което представлявало бездействие от страна на подсъдимите.

На първо място, остава и тук неясно защо обвинението е решило да инкриминира този подзаконов нормативен акт за процесния случай, след като същият няма никакво отношение към него. Въпросният правилник има отношение и урежда минималните изисквания за осигуряване на безопасни условия на труд при работа по електрообзавеждането на потребители на електрическа енергия за напрежение до 1000V като „потребител“ е самият „работодател“, който следва да създава безопасни условия на труд в предприятието когато боравят в своята трудова дейност с електрообзавеждане – машини, апарати, устройства и пр. – пар.1, т.2, т.5 и т.6 от Правилника. Тоест, този правилник е свързан с трудовото законодателство и за това се е издал от министъра на труда и социалната политика съобразно чл.276, ал.1 КТ. При това положение след като съгласно инкриминираната нарушена норма по чл.72, т.4 работниците съгласно дадените им инструкции следва да информират за всяка възникнала опасност при работа, която има основание да се смята, че е сериозна и непосредствена опасност за здравето им е категорично ясно, че в случая обвинението за това е напълно несъставомерно. Още повече, че както вече бе коментирано, макар и това да няма каквото и да е отношение към въпросната норма и нейното нарушение при огледите на двете дати нищо не е дало основание да се мисли, че проводниците представляват сериозна и непосредствена опасност. Единствената опасност е представлявала преплитането, което е било отстранено, а провисването вкарано в техническите норми. Що се отнася до „защитните средства“ се констатира следното:

Според правилника „защитни средства“ – пар.1, т.29 от ДР са колективни средства за защита на личните предпазни средства, които предпазват персонала от поражение на ел.ток и др., тоест такива свързани с безопасността на персонала и тези средства се зачисляват на работниците съгласно чл.62 като ръкавици, обувки и др. Така че в никакъв случай не може да се приеме разбирането на окръжна прокуратура за „защитни средства“ като обхващащо изолацията на проводниците.

С оглед на всичко изложено от правна страна настоящият състав изпълни и указанията в първото отменително решение на ВКС №185/18.01.2021г. свързано с нарушение на материалния закон.

Съдът следва да даде отговор и на депозираното особено мнение на председателя на състава на окръжния съд разглеждал делото. С особеното мнение се сочи, че причината за настъпилата смърт е лошото състояние на проводниците. В една част особеното мнение е основателно и то е свързано с аргументацията, сведена до използване на възприета практика, непозволяваща доброто и качествено изпълнение на нормативни задължения и за

това вече съдът взе становище в настоящото решение като коригира мотивите в тази част на първоинстанционния съд.

По отношение на лошото състояние на проводниците няма как настоящият състав да се съгласи със становището на председателя на състава. Това вече бе много подробно изяснено, още повече и че след комплексната експертиза това в още по-голяма степен се изясни не само за характера на този вид изолационна обвивка, но и за начина по който са били съхранявани веществените доказателства и всички други гласни доказателствени средства и писмени такива, които доказват точно обратното. В допълнение също безспорно се доказана и, че хвърлянето на стоманената тръба е станало причина за компрометиране на изолацията, а не че тя е била предварително такава. А и още нещо стана ясно, че независимо дали е била напукана или нова при този удар резултатът щеше да е същият.

Този състав не може да се съгласи и с особеното мнение свързано със субективната страна, където се застъпва становището, че не е необходимо предвиждането на последиците да обхваща всички възможни начини и привнесени обстоятелства на настъпване на резултата. Теоретично това е така, но следва да се има предвид, че ако буквално се приеме това принципно становище, то тогава ще се стигне до това, че предвиждането би имало единствено по-общ смисъл. Този състав няма как да се съгласи с горното, тъй като това субективно отношение и предвиждане следва да има предвид какви ще са преките последици от деянието, а не както е в случая да се иска от подсъдимите да предвиждат случайни деяние, които са абсолютно нетипични и инцидентни без да обхващат задълженията на подсъдимите за предотвратимост, а още по-малко никакви противоправни действия на трети лица каквото е хвърлянето на стоманената тръба. Именно поради тази причина този състав си позволи да използва термина „пророчески“, тъй като ако се възприеме тази теза ще трябва да изискваме от съответните лица да имат пророчески способности, което разбира се, не е смисъла и на субективната страна в тази й, а и в каквато и да е друга форма по НК.

С оглед на обстоятелството, че САП не поддържа депозирания протест (а и съдът при анализа на доказателствата и от правна страна засегна основните възражения свързани с присъдата в протеста) съдът ще вземе становище и по възраженията на частното обвинение.

По отношение на възражението, че веществените доказателства след 8 годишен период от време са компрометирани, а при първите експертизи са били в рамките на първоначалния вариант, този състав няма как да се съгласи. Прави впечатление, че дори и пред този състав на САС, толкова години след първата експертиза, инж.П., заявява, че е взел веществените доказателства по делото, сложил ги е в личния си автомобил и ги е пренесъл в дома си за изследване. Това противоречи с всякакви стандарти и изисквания за съхранение и изследване на такъв тип доказателства. В допълнение като се вземе предвид и това, че начинът по който през целия период и основно първоначално са били съхранявани и ползвани – навивани на ръка и прочие става ясно и това го казват безусловно вещите лица, че същите са били изцяло компрометирани и няма как да се приеме, че същите са били в първоначалния си вариант.

Не може да се приеме, че комплексната експертиза дава вероятностни отговори. Ако се прочете внимателно и задълбочено същата ще се види, че експертите боравят с точни данни от всички доказателства по делото и въз основа на експертните си познания, а те са едни от най-добрите специалисти в своята област, ще се установи, че изводите в никакъв случай не са вероятности, а точни, конкретни, базирани на научен опит, теория и практика и основаващи се на събраните материали по делото.

Не може да се приеме и възражението, че вещите лица не са дали точен отговор и са се позовали само на протоколите на подсъдимите от огледа за наличието на изолация или не. Напротив, вещите лица изключително подробно, а и самата експертиза се спира на въпросната изолационна обвивка (както е правилно да се нарича), че същата е била в рамките на нормата и некомпрометирана, което се доказва не само от протоколите на подсъдимите, но и от други групи техники след тях през април месец, които са ги оглеждали, от писмените доказателства по делото, включително и отговорите - писма на ЧЕЗ и дори от единичната експертиза пред предишния въззивен състав, която няма как да не бъде кредитирана, поради припокриването ѝ като стандарти и изводи с комплексната. Обратното становище заемат единствено и само експертите на техническата експертиза от досъдебното производство, един от които бе разпитан и пред настоящия състав, който се установи, че е боравил с тип проводници, различни от процесните.

По отношение на възражението за това, че при една здрава обвивка инцидентът не би настъпил. Адв.Б. сочи, че във вещите лица е имало колебание. Напротив, експертите бяха изключително категорични, че и при здрава обвивка резултатът е щял да бъде подобен. Тук повереника намесва и трасологичната експертиза и това, дали има следи по хвърлената тръба. Тук този състав прие, че има такива следи и в тази част не при комплексната експертиза, но много подробно се обоснова, че това в никакъв случай не разколебава извода за липса на извършено престъпление и за това намира за безпредметно да се преповтаря. Що се отнася до заключението за нарушените нормативни документи, съдът в анализа си от правна страна вече подробно коментира същото. Същите заключения се правят по конкретно поставен въпрос и в този смисъл изваден от контекста на същия се правят погрешни заключения.

Не може да се приеме и възражението, че техническото състояние на проводниците не е отговаряло на стандарта, тъй като не били внимателно проследявани. От данните по делото се установи, че същите тези проводници са били проверявани всяка година и вписвани в съответните годишни протоколи след 10 годишната давност и това е с оглед вътрешните правила на ЧЕЗ.

По отношение на неизследваните според адв.Б. въпроси за конфигурация и максимална сила, съдът даде възможност на същия да добави въпроси към назначената комплексна експертиза. Такива не бяха зададени от повереника, а се оказва, че едва в съдебните прения той констатира, че съдът не си е свършил работата. Трябва да се обърне внимание, че тези въпроси от една страна са без значение за обективната истина и от друга макар и косвено бе отговорено от комплексната.

Не може да се приеме и разсъждението на адв.Б., че вещите лица били разколебани в това, че при здрава обвивка ще се случи същият резултат като са били завоалирали своето съждение, използвали нормативни изисквания, които правили разликата между изолирани и неизолирани проводници. Едно такова тълкуване е крайно погрешно и неотговарящо на посоченото в експертизата и в разпита на експертите. Напротив, същите са категорични за това, дали и при нови и при стари и при компрометирани проводници резултатът щеше да е същият – отговорът е положителен. Именно поради тази причина е невярно определянето като завоалираност на изводите на вещите лица, които нямат нищо общо с неконкретност. Същите изключително обоснова и подробно сочат защо приемат това категорично становище и го повтарят на няколко пъти.

При служебна проверка съдът не установи допуснати съществени процесуални нарушения, които да са основания за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане. Не се установиха основания и за неговото изменение.

Мотивиран от така изложеното и на основание чл.338 вр. чл.334, т.6 от НПК, VIII състав на САС - НО,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Присъда №4690 от 30.10.2019 година на Окръжен съд – Благоевград, НО-8 ми състав по НОХД №279/2015 година.

Решението може да се обжалва и протестира в 15 дневен срок от получаване на съобщението за това пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____